

Vasiyete Konu Eşyanın Üçüncü Kişinin Mülkiyetinde Olması Durumunda Tedarik Vasiyetinin Yerine Getirilmesi^(*)

Fulfilment of the Procurement Legacy, If the Legacy Object is in the Property of the Third Party

Arş. Gör. Ayşe Merve BELGE^(**)

Çalışkan, dürüst ve ilkeli bir çalışma arkadaşımı kaybetmiş olmanın üzüntüsü içinde, Ceren Damar Şenel'in kıymetli anısına...

Öz

Tedarik vasiyeti, vasiyet yükümlüsünü, mirasın açıldığı anda terekede bulunmayan vasiyet konusunu, vasiyet alacaklısına devretme borcu altına sokmaktadır. Tedarik vasiyetine konu olan şey, bazen vasiyet yükümlüsünün kendi mülkiyetinde olan, bazen piyasadan sağlanmaya elverişli bir şeydir. Vasiyet konusu şeyin bizzat mirasbırakan tarafından işaret edilmiş bir üçüncü kişide olması da mümkündür. Bu çalışmanın konusu da tedarik vasiyetine ilişkin bu son ihtimaldir. İlk iki ihtimalde vasiyet yükümlüsünün borcunu yerine getirmesi tamamen kendi iradesine bağlıken son ihtimalde üçüncü kişinin işbirliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Oysa onu böyle bir işbirliğine zorlayacak herhangi bir mekanizma yoktur. Mirasbırakanın son arzularını yerine getirme ihtiyacı da göz önünde bulundurulduğunda bu durum bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Sorunun ortaya konulması ve Kanun'da nasıl bir çözüme bağlandığının incelenmesi ile bu çözümün değerlendirilmesi çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Çalışmada öncelikle tedarik vasiyetine ilişkin genel açıklamalara yer verilerek sorunun bütün içindeki yeri ve önemine dikkat çekilmeye çalışılmıştır. Daha sonra tedarik vasiyetine konu eşyanın, mirasbırakan tarafından işaret edilmiş belli bir üçüncü kişinin mülkiyetinde bulunması durumunda, vasiyet yükümlüsünün devir borcuna ilişkin kanuni düzenleme üzerinde durulmuş ve konu üçüncü kişinin tedarike katılmayı kabul etmesi ya da reddetmesi ihtimalleri bakımından ayırım yapılarak incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Tedarik Vasiyeti, Vasiyet Yükümlüsünün Vasiyet Konusunu Tedarik Etme Borcu, Çeşit Borcunda Tedarik Vasiyeti, Parça Borcunda Tedarik Vasiyeti, Tedarik Vasiyetine Üçüncü Kişinin Katılımı.

^(*) Makale gönderim tarihi: 01.02.2020, Makale kabul tarihi: 04.03.2020.

^(**) Çankaya Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Medeni Hukuk Anabilim Dalı,
E-posta: aysemervebelge@cankaya.edu.tr,
Orcid Id: <https://orcid.org/0000-0001-6708-9802>.

Abstract

Procurement legacy puts the obligor of legacy under the obligation of transferring the legacy object, which did not exist in the heritage at the time of opening the inheritance, to the legatee. The thing that is object of the procurement legacy might sometimes be under the ownership of the obligor of legacy and sometimes is accessible in the market. Even the thing pointed by the legator as the legacy object may also be in the possession of a third party. Subject of this study is on this last possibility regarding the procurement legacy. The first two probabilities are solely tied with meeting the obligations of the obligor of legacy by their own will whereas for the last probability cooperation of the third party is required. However there is no such mechanism to force that person for cooperation. When the need of meeting the legator's last wishes is taken into consideration this arises as a problem. Portrayal of this problem and how was it solved by the law with the analysis of this problem solving constitute the aim of this study.

Primarily general explanations regarding the procurement legacy were provided for conveying the attention on the problem's weight and importance within the whole. After that in the case if the property, as the object of procurement legacy, is pointed by legator to being in the ownership of a third party the obligor of legacy's obligation to transfer as a requirement of law is dwelled on and the topic is examined an subjected to a binary division whether the third party is willing to join the procurement or not.

Keywords

Procurement Legacy, Obligor of Legacy's Obligation of Procuring the Legacy Object, Procurement Legacy on Generic Obligation, Procurement Legacy on Specific Obligation, Involvement of Third Party in Procurement Legacy.

GİRİŞ

Tedarik vasiyetinde vasiyet yükümlüsü, vasiyet konusunu tedarik etmek ve vasiyet alacaklısına devretme yükümlülüğü altındadır. Bu tedarik, kimi zaman mirasbırakan tarafından işaret edilmiş üçüncü bir kişiden gerçekleştirilmektedir. Çalışmanın asıl amacı, mirasbırakan tarafından üçüncü kişinin mülkiyetinde bulunan ve ancak nitelik itibariyle belirlenmiş bir eşyanın tedarikinde üçüncü kişinin iradesinin rolünün incelenmesidir. Tedarik vasiyetinin konusunu oluşturabilecek eşya, terekede bulunmayan bir eşya olduğuna göre hâlihazırda bir başkasının mülkiyetinde bulunmaktadır. Ancak, mirasbırakanın yapmış olduğu vasiyet tasarrufunun, başkasına ait bu malvarlığı üzerinde zorlayıcı bir etkisi söz konusu değildir. Bu sebeple üçüncü kişi, kendi malvarlığından gerçekleştirilecek olan tedariki kabul edip etmemekte serbesttir.

Çalışma kapsamında da esas itibariyle, üçüncü kişide bulunan vasiyet eşyasının tedarikinde, üçüncü kişinin tedariki kabul etmesi ve etmemesi durumları bakımından tedarikin akıbeti değerlendirilmektedir. Bu bakımdan tedarik vasiyetinde devir borcu bakımından vasiyet alacaklısı ve vasiyet yükümlüsünün sorumluluğunun, ayrıntılı bir biçimde incelenmesi bu değerlendirmenin dışında tutulmuştur.

Çalışmada, mirasbırakan tarafından bir kimseye onu mirasçı atamaksızın bir kazandırmada bulunulması "vasiyet", kendisine bu yolla kazandırmada bulunulan kimse "vasiyet alacaklısı", bu vasiyeti yerine getirmekle yükümlü olan kimse "vasiyet yükümlüsü", mirasbırakan tarafından vasiyet alacaklısına bırakılması amaçlanan değer veya menfaat "vasiyet konusu", bu değer veya menfaat bir eşya ise "vasiyet eşyası" olarak anılmaktadır.

I. TEDARİK VASIYETİNE İLİŞKİN GENEL BİLGİLER

Vasiyete konu eşyanın üçüncü kişinin mülkiyetinde olması durumunda tedarik vasiyetinin yerine getirilmesi, esas itibarıyla tedarik vasiyetinin sonucuna ilişkin bir inceleme konusudur. Ancak, sorunun bütün içindeki yeri ve önemine dikkat çekilebilmesi bakımından, öncelikle, tedarik vasiyetine ilişkin genel bilgilerin verilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, burada, tedarik vasiyetinin tanımı ve unsurları, tedarik vasiyetinin konusu, tedarik vasiyetinden doğan borç ilişkisinin tarafları ve üçüncü kişi başlıklarına yer verilmektedir.

A. Tedarik Vasiyetinin Tanımı ve Unsurları

Tedarik vasiyeti, Türk Medeni Kanunu'nda tanımlanmamıştır. Buna rağmen, Kanun'un vasiyete ilişkin düzenlemelerinden ve öğretideki görüşlerden yola çıkılarak bir tanım yapılması mümkündür. Tedarik vasiyetine ilişkin tanım ve bu tanımdan yola çıkılarak belirlenen unsurlar bakımından, elbette vasiyete ilişkin genel kabul ve kurallar da yol gösterici olmaktadır.

1. Tedarik Vasiyetinin Tanımı

Tedarik vasiyeti (*Verschaffungsvermächtnis*), mirasbırakanın ölümünde terekede bulunmayan bir malın, vasiyet yükümlüsü tarafından tereke değerleriyle tedarik edilerek vasiyet alacaklısına verilmesinin, mirasbırakanın iradesinden anlaşıldığı durumlarda söz konusu olan bir mal vasiyeti türüdür¹. Tedarik vasi-

¹ **Beck, Alexander**; Grundriss Des Schweizerischen Erbrechts, Ein Studienbuch, 2. überarbeitete und ergänzte Auflage, Verlag Stämpfli & Cie AG, Bern 1976, s. 79; **Dural, Mustafa/Öz, Turgut**; Miras Hukuku, Onuncu Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul 2016, N. 682, s. 146; **Eren, Fikret/Yücer Aktürk, İpek**; Türk Miras Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara 2019, s. 147; **Escher, Arnold/Escher, Arnold**; Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch (Zürcher Kommentar), (ZK), III. Band: Erbrecht, Erste Abteilung: Die Erben (Art. 457-536), Dritte Auflage, Schulthess & CO AG, Zürich 1959, ZGB Art. 484, N. 19, s. 278; **İmre, Zahir/Erman, Hasan**; Miras Hukuku, Yasal Mirasçılık, Ölümüne Bağlı Tasarruflar, Mirasın Geçmesi, Mirasın Taksimi, Gözden Geçirilmiş 13. Basım, Der Yayınları, İstanbul 2017, s. 133; **İnan, Ali Naim/Ertaş, Şeref/Albaş, Hakan**; Türk Medeni Hukuku, Miras Hukuku, Mevzuattaki Değişikliklere ve Uygulamalardaki Yeniliklere Göre Genişletilmiş ve Güncelleştirilmiş 10. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019, N. 650, s. 230-231; **İşgüzar, Hasan/Demir, Mehmet/Yılmaz, Süleyman**; Miras Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara 2019, s. 61; **Kocayusufpaşaoğlu, Necip**; Miras Hukuku, Hiç Değişiklik Yapılmamış 3. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul 1987, s. 265; **Köprülü, Bülent**; Miras Hukuku Dersleri, Mirasçılar-Ölümüne Bağlı Tasarruflar-Mirasın İntikali (Geçmesi), Genişletilmiş ve Yenilenmiş 2. Bası, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1985, s. 171, dn. 90; **Öztan, Bilge**; Miras Hukuku (Tablolar ve Örneklerle), Sekizinci Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2017, s. 296; **Tuor, Peter/Schnyder, Bernhard/Schmid, Jörg/Jungo, Alexandra**; Das Schweizerische Zivilgesetzbuch, 14. Auflage, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich-Basel-Genf 2015, § 72, N. 24, s. 868; **Weimar, Peter**; Berner Kommentar (Kommentar zum schweizerischen Privatrecht), (BK), Band III: Das Erbrecht, 1. Abteilung: Die Erben, 1. Teilband: Die gesetzlichen Erben, Die Verfügungen Todes wegen, 1. Teil: Die Verfügungsfähigkeit, Die Verfügungsfreiheit, Die Verfügungsarten, Die Verfügungsformen, Art. 457-516 ZGB, (Herausgeber: Heinz Hausheer, Hans Peter Walter), Stämpfli Verlag AG, Bern 2009, ZGB Art. 484, N. 44, s. 352; BGE 101 II 25, 28,

yetinde vasiyet yükümlüsü vasiyet edilen ancak terekede bulunmayan malın tereke değerleriyle sağlanarak vasiyet alacaklısına verilmesi yükümlülüğü altına girmektedir. Terekede bulunan bir malın vasiyet edilmesi durumunda tedarik vasiyetinden söz edilemeyecektir.

Vasiyet alacaklısına kazandırılması amaçlanan vasiyet konusunun kural olarak terekede mevcut olduğu varsayılmaktadır. Vasiyet yükümlüsüne, özel bir hüküm bulunmadıkça, vasiyet alacaklısına karşı somut olarak borçlanılmış tasarruf işlemini yerine getirerek vasiyet borcunu ifa etmesi yüklenmiştir². Vasiyet yoluyla borçlanılan edimin, devir sırasında bir başkasına ait olan bir malın esasen bir eşyanın tesliminden ibaret olması durumunda ise bir tedarik vasiyetinin söz konusu olduğu karinesi geçerlidir. Zira vasiyet edilmiş belli bir eşyanın terekede yer almaması, şüphe halinde Türk Medeni Kanunu'nun 517. maddesinin üçüncü fıkrası (ZGB Art. 484/III) gereği mirasbırakanın vasiyet yükümlüsünü bunun için yükümlü tutmak istemediği şeklinde yorumlanmaktadır³.

Öğretide hâkim görüşün⁴ tedarik vasiyetine ilişkin hareket noktası Türk Medeni Kanunu'nun 517. maddesinin üçüncü fıkrasıdır. Bu fıkra göre, vasiyet edilen malın terekede bulunmaması durumunda, mirasbırakanın aksini istediği ispat edilmedikçe, vasiyet yükümlüsü vasiyeti yerine getirme borcundan

(www.bger.ch, E. T.: 30.01.2020). Tereke değeri üzerinden üçüncü bir kişiye bir şey verilmesi ya da yapılması ya da üçüncü kişinin borçtan kurtarılmasını da tedarik vasiyeti kapsamında kabul eden ve bu bakımdan irat ve infak vasiyetlerini, vasiyet alacaklısının eğitim ya da otel masraflarının karşılanmasını bu grupta değerlendiren ve hatta bu sebeple bunlara terekeden sağlama vasiyetleri demenin daha doğru olduğunu kabul eden görüş için bkz. **İnan/Ertas/Albaş**, N. 650, s. 230-231; **Tuor, Peter**; Kommentar Zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch (Berner Kommentar), (BK), Band III: Das Erbrecht, Erste Abteilung: Die Erben, Art. 457-536, Zweite, Rediverte und Erweiterte Auflage (Herausgeber: H. Becker), Verlag Stämpfli & Cie, Bern 1952, ZGB Art. 484, N. 17, s. 227. Nafaka vasiyetini, tedarik vasiyetinin en önemli örneği olarak gören görüş için bkz. **Eren/Yücer Aktürk**, s. 147. Ancak nafaka vasiyetinin, tedarik vasiyetinden ziyade Türk Medeni Kanunu'nun 517. maddesinin ikinci fıkrasında sayılan vasiyet konularından bir iradın bağlanması kapsamında değerlendirilmesi daha isabetli olacaktır. "Termin vasiyeti" şeklindeki kullanım için bkz. **Antalya, Gökhan O./Sağlam, İpek**; Miras Hukuku, Legal Yayıncılık, İstanbul 2015, s. 186.

² **Albaş, Hakan**; "Belirli Mal Bırakma Vasiyetinin Teslim Borcu (MK m. 518)", Prof. Dr. Aydın Zevkliler'e Armağan, İzmir 2013, ss. 131-150, s. 143; **Wolf, Stephan/Genna, Gian Sandro**; Schweizerisches Privatrecht (SPR) Vierter Band: Erbrecht (Herausgeber: Stephan Wolf), Erster Teilband, 1. Teil (IV/I), Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2012, s. 257.

³ **Piotet, Paul**; Schweizerisches Privatrecht (SPR) Vierter Band: Erbrecht, Erster Halbband (IV/I), Helbing & Lichtenhahn Verlag, Basel 1978, s. 131; **Serozan, Rona/Engin, Baki İlkay**; Miras Hukuku, Güncellenmiş 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018, § 4, N. 139, s. 365; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 257.

⁴ **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 278; **Huwiler, Bruno**; Basler Kommentar (BSK), Zivilgesetzbuch II, Art. 457-977 ZGB, Art. 1-61 SchIT ZGB, 6. Auflage, (Herausgeber: Thomas Geiser, Stephan Wolf), Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2019, ZGB Art. 484, N. 75, s. 198; **İmre/Erman**, s. 133; **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 44, s. 352. Bunun yanı sıra **Huwiler**, tedarik vasiyetinin terekenin değeri üzerinden yerine getirilmesi gerektiğini de kabul etmiştir, bkz. **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 86, s. 201.

kurtulmaktadır. Mirasbırakanın aksini isteyip istemediğinin tespit edilmesi bir yorum faaliyetidir. Eğer ölüme bağlı tasarrufun yorumundan bırakılan malın mirasbırakan tarafından mutlaka vasiyet alacaklısına verilmesinin istendiği anlamı çıkarılabiliyorsa bu durumda bir tedarik vasiyeti söz konusudur ve vasiyet yükümlüsü bu malı tedarik etmekle yükümlüdür⁵. Tasarrufun yorumundan bu şekilde bir iradenin varlığına ulaşılamadığı takdirde vasiyet yükümlüsü, bu borcundan kurtulmaktadır.

Hâkim görüş tarafından tedarik vasiyetine bu fıkra da dayanak bulunmasına karşılık tedarik vasiyetinin, Türk Medeni Kanunu'nun 517. maddesinin ikinci fıkrasına dayandırılması da mümkündür⁶. Zira bu fıkra da “*tereke değeri üzerinden bir edimin yerine getirilmesinin*” de vasiyet konusu olabileceği düzenlenmektedir. Tedarik vasiyeti sonucunda vasiyet yükümlüsüne düşen de aslında tereke değeri üzerinden bir edimin yerine getirilmesidir. Mirasbırakanın, vasiyet ettiği malın, tereke değerleri kullanılarak, örneğin, piyasadan sağlanması, vasiyet yükümlüsüne yüklenmiş bir edim yükümlülüğüdür. Mirasbırakanın buradaki arzusu malın bir şekilde bulunup elde edilmesi daha sonra da vasiyet alacaklısına verilmesidir. Malın tedariki için de tereke kaynaklarına başvurulması gerekmektedir. Vasiyet yükümlüsü gerektiğinde bu malı tedarik etmek için satış sözleşmesi ya da durumun gereğine göre kira, ödünç vb. sözleşmeler imzalayacak ve bu sözleşmeler karşılığında ödenmesi gereken bedel için terekeye başvuracaktır. Elbette, vasiyet yükümlüsünün bu edim yükümlülüğünün birtakım şartları bulunmaktadır. Türk Medeni Kanunu'nun 517. maddesinin üçüncü fıkrası gereği mirasbırakanın vasiyet yoluyla bırakmak istediği malın belirli bir mal olması ve bu malın, mirasın açılması anında terekede bulunmaması durumunda tedarik vasiyeti söz konusu olmamaktadır. Hal böyle iken en isabetli çözüm yolu, Türk Medeni Kanunu'nun 517. maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarının, tedarik vasiyeti bakımından birlikte değerlendirilmesidir.

2. Tedarik Vasiyetinin Unsurları

Tedarik vasiyetine ilişkin tanımda da yer verildiği üzere, bu vasiyetin unsuru, terekede mevcut olmayan bir malın bırakılmasıdır. Bu sonuca, Türk Medeni Kanunu'nun 517. maddesinin üçüncü fıkrasındaki düzenlemeden ulaşılmaktadır. Tedarik vasiyeti de hali hazırda bir vasiyet olduğundan, vasiyete özgü un-

⁵ **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 75, s. 198; **İmre/Erman**, s. 133; **Serozan/Engin**, § 4, N. 139, s. 365.

⁶ Aynı yönde bkz. **İnan/Ertas/Albaş**, N. 650, s. 230-231; **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 41, s. 351. **Weimar**, tedarik vasiyetini edim vasiyeti içerisinde saymakta; ancak özel olarak İsviçre Medeni Kanunu'nun 484. maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında incelemektedir, bkz. **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 44, s. 352.

surları da bünyesinde barındırmaktadır. Bu sebeple tedarik vasiyetine özgü unsurun ele alınmasından önce, vasiyete özgü unsurlara kısaca değinilmesi gerekmektedir.

a. Vasiyete Özgü Unsurlar

Vasiyete özgü genel unsurlara Türk Medeni Kanunu'nun 517. maddesinin ilk iki fıkrasından ulaşılabilmektedir. Maddenin ikinci fıkrasında ölüme bağlı bir tasarrufla yapılan bir kazandırmadan söz edilmekte; birinci fıkrasında ise bu kazandırmanın mirasçı atama niteliğinde olmamasının gerekliliği vurgulanmaktadır. Hal böyle iken vasiyete ilişkin unsurlar, ölüme bağlı bir tasarrufla bir kimseye kazandırmada bulunulması ve bu kazandırmanın mirasçı atama niteliğinde olmaması noktalarında toplanmaktadır⁷.

Türk Medeni Kanunu'nun 517. maddesinin birinci fıkrasında, İsviçre Medeni Kanunu'nun Fransızca aslına uygun olarak mirasbırakanın, bir kimseye kazandırmada bulunabileceği ifade edilmektedir. Maddenin ikinci fıkrasında yer alan "...ölüme bağlı tasarrufla..." şeklindeki ifadeden ise bu kazandırmanın ölüme bağlı tasarruf yoluyla yapılmasının gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır. Mirasbırakanın ölümünden sonra gerçekleşmesini istediği arzularını içeren bir tasarruf olan vasiyet, bu özelliği gereği elbette ölüme bağlı bir tasarruf yoluyla yapılacaktır. Buradaki ölüme bağlı tasarruftan kasıt şekli anlamdaki ölüme bağlı tasarruflardır. Zira maddi anlamda ölüme bağlı tasarruflar, şekli anlamda ölüme bağlı tasarrufların içeriğini oluşturmaktadır⁸.

Vasiyetname ya da miras sözleşmesinin içeriğini oluşturan vasiyet yoluyla⁹, vasiyet alacaklısına, mirasbırakan tarafından bir alacak hakkı kazandırılmaktadır¹⁰. Vasiyet alacaklısının, ölüme bağlı tasarruf nedeniyle, mirasbırakanın ölü-

⁷ Ayrıca bkz. **Gürsoy, Kemal Tahir**; Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Mal Vasiyeti, Yıldız Matbaası, Ankara 1955, s. 15 vd.; **İnan/Ertas/Albaş**, N. 638 vd., s. 238.

⁸ **Antalya/Sağlam**, s. 109; **Dural/Öz**, N. 251, s. 52; **Eren/Yücer Aktürk**, s. 51, dn. 5; **Hatemi, Hüseyin**; Miras Hukuku, 7. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018, § 5, N. 7, s. 81; **İmre/Erman**, s. 55; **Kılıçoğlu, Ahmet M.**; Miras Hukuku, Genişletilmiş 8. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2018, s. 99, 139; **Kocayusufpaşaoğlu**, s. 134, 255; **Köprülü**, s. 123; **Oğuzman, M. Kemal**; Miras Hukuku, Gözden Geçirilmiş 6. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul 1995; s. 94; **Öztaş**, s. 175, 274; **Serozan/Engin**, § 4, N. 5, s. 260.

⁹ **Dural/Öz**, N. 659, s. 140; **Gürsoy**, s. 22; **Hatemi**, § 5, N. 19, s. 84; **Hrubesch-Millaue, Stephanie**; Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK), Erbrecht (Art. 457-640 ZGB), 3. Auflage (Herausgeber: Peter Bretschmid, Alexandra Jungo), Schulthess Juristische Medien AG, Zürich-Basel-Genf 2016, ZGB Art. 484, N. 3, s. 65; **İnan/Ertas/Albaş**, N. 381, s. 163; N. 580, s. 215; **Köprülü**, s. 169-170; **Öztaş**, s. 275; **Serozan/Engin**, § 4, N. 14, s. 270; **Tuor/Schnyder/Schmid/Jungo**, § 72, N. 2, s. 861.

¹⁰ **Baygin, Cem**; Türk Miras Hukukunda Alacaklıların Korunması, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2005, s. 197; **Çabri, Sezer**; Miras Hukuku Şerhi (TMK 495-574), Cilt-I, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018, N. 18, s. 8; **Dural/Öz**, N. 673, s. 144; **Eren/Yücer Aktürk**, s. 23, 141; **Hrubesch-**

mü anında, hiçbir işlem yapılmasına gerek olmaksızın doğrudan kazandığı menfaat bir alacak hakkıdır¹¹. Kazandırmanın, mirasçı atama niteliğinde olmaması unsuru da tam bu noktada önem kazanmaktadır. Zira atanmış mirasçı, mirasbırakanın ölümünde tereke üzerinde kendiliğinden bir aynî hak (mülkiyet hakkı) sahibi olmaktadır¹². Dolayısıyla mirasbırakan, mirasçı atama yoluyla yapmak istediği kazandırmaya doğrudan ulaşmakta; kişiye bu yolla tereke üzerinde aynî hak tanırken, bu aynî hak sebebiyle aynı zamanda bırakmak istediği malvarlığı menfaatini de doğrudan kazandırmaktadır. Atanmış mirasçının tereke değerleri üzerinde hak sahibi olabilmesi için mirasçılarla arasında başka bir işlem yapılmasına gerek yoktur.

Mirasbırakanın vasiyet yoluyla asıl kazandırmak istediği ise terekenin tamamı üzerinde bir aynî hak değil; terekeye ait olsun olmasın malvarlıksal bir menfaattir¹³. Vasiyet alacaklısı, mirasçı olmadığından vasiyet edilen malvarlığı menfaatini bir mirasçı gibi doğrudan doğruya kendiliğinden kazanamamaktadır¹⁴. Tedarik vasiyetinde, vasiyet alacaklısına mirasbırakan tarafından vasiyet edilmiş malın tedarik edilerek verilmesine yönelik bir alacak hakkı kazandırılmaktadır.

Millauer, CHK, ZGB Art. 484, N. 2, s. 64; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 2, s. 171; N. 12, s. 179-180; **İmre/Erman**, s. 122; **İşgüzar/Demir/Yılmaz**, s. 37; **Kılıçoğlu**, s. 147; **Kocayusufpaşaoğlu**, s. 51; **Oğuzman**, s. 140; **Serozan/Engin**, § 4, N. 133, s. 362; **Studhalter, Philipp**; Orell Füssli Kommentar (OFK), ZGB Kommentar, Schweizerisches Zivilgesetzbuch, 3. überarbeitete Auflage (Herausgeber: Jolanta Kren Kostkiewicz, Stephan Wolf, Marc Amstutz, Roland Fankhauser), Orell Füssli Verlag AG, Zürich 2016, ZGB Art. 484, N. 1, 5, s. 968; **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 2, s. 336; **Wolf/Genna**, SPR IV/1, § 13, s. 246.

¹¹ **Dural/Öz**, N. 673, s. 144; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 10, s. 179; **Kocayusufpaşaoğlu**, s. 260; **Serozan/Engin**, § 1, N. 66, s. 79; **Studhalter**, OFK, ZGB Art. 484, N. 2, 5, s. 968; **Wolf/Genna**, SPR IV/1, § 13, s. 246.

¹² **Çabri**, N. 19, s. 9; **İmre/Erman**, s. 121; **Kılıçoğlu**, s. 147-148; **Kocayusufpaşaoğlu**, s. 260; **Köprülü**, s. 125; **Serozan/Engin**, § 1, N. 66, s. 79; **StaeHELIN, Daniel**; Basler Kommentar (BSK), Zivilgesetzbuch II Art. 457-977 ZGB, Art. 1-61 SchlT ZGB, 6. Auflage (Herausgeber: Thomas Geiser, Stephan Wolf), Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2019, ZGB Art. 483, N. 2, s. 166. "... Atanmış mirasçılarda ise miras, mirasbırakanın ölümü ile kazanılır (TMK md. 599/3). Mirasçı atanmış kişi, mirasbırakanın ölümü ile tereke üzerinde doğrudan ve kendiliğinden bir aynî hak kazanır. Bu durumda mirasbırakandan intikal eden aynî hakların, atanmış mirasçı adına tescilli için vasiyetnamenin yerine getirilmesi davasına dolayısıyla mahkeme hükmüne ihtiyaç yoktur.", Yarg. 3. HD, 06.12.2010 T. ve E. 2010/12478, K. 2010/19947 (www.kazanci.com, E. T.: 13.12.2019). Aynı yönde bkz. Yarg. 3. HD, 09.12.2014 T. ve E. 2014/7105, K. 2014/16181 (www.kazanci.com, E. T.: 13.12.2019).

¹³ **Gürsoy**, s. 6, 15-16; **Hrubesch-Millauer**, CHK, ZGB Art. 484, N. 3, s. 64; **Tuor/Schnyder/Schmid/Jungo**, § 72, N. 16, s. 866; **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 28, s. 346;

¹⁴ Aynı yönde bkz. **Albaş**, s. 133-134; **Eren/Yücer Aktürk**, s. 23, 141; **Hrubesch-Millauer**, CHK, ZGB Art. 484, N. 2, s. 64; **Studhalter**, OFK, ZGB Art. 484, N. 1, s. 968; **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 3, s. 337. Ayrıca bkz. BGer, 29.08.2006, 2P.296/2005, E. 3.2.1 (www.bger.ch E. T.: 27.12.2019). "Kendisine belirli mal vasiyet edilen şahıs miras bırakanın ölümü anında vasiyet olunan şeyin mülkiyetini kazanamaz. Belirli mal vasiyetinde kendisine mal olunan şeyi talep etmekten ibaret olup bu hak şahsi bir haktır", Yarg. 2. HD, 10.11.1999 T. ve E. 1999/9576, K. 1999/12093 (www.kazanci.com, E. T.: 25.12.2019).

b. Tedarik Vasiyetine Özgü Unsur: Terekede Mevcut Olmayan Bir Malın Bırakılması

Türk Medeni Kanunu'nun 517. maddesinin üçüncü fıkrasına göre “*Bırakılan belirli mal terekede bulunmadığı takdirde, tasarruftan aksi anlaşılmadıkça, ölüme bağlı tasarrufu yerine getirmekle yükümlü olanlar borçtan kurtulurlar.*” Hükümden de anlaşılacağı üzere mirasbırakan tarafından vasiyet yoluyla bırakılması amaçlanan ve ferden tayin edilmiş vasiyet konusunun ölüm anında terekede bulunmaması durumunda vasiyet yükümlüsü, vasiyeti yerine getirme yükümlülüğünden kurtulmaktadır¹⁵. Vasiyet konusunun terekede bulunmaması, öğretide bir görüş tarafından¹⁶, hükümsüzlük sebebi olarak değerlendirilmektedir. Zira bu durumda vasiyet alacağı konu yokluğu nedeniyle doğmamıştır ve bu sebeple Türk Medeni Kanunu'nun 557. maddesi (ZGB Art. 519) gereği iptal edilmesine de gerek bulunmamaktadır. Bu durumda vasiyet alacağı, vasiyet konusu meydana gelmediği için mirasbırakanın ölümü anında hiçbir şekilde doğmamıştır¹⁷. Burada objektif bir imkânsızlık bulunmadığından elbette başlangıçtaki imkânsızlık da söz konusu olmamaktadır. Daha ziyade imkânsızlığın unsurlarının dışında hiçbir şekilde gerçekleşmeyen ve borcun dayanaktan yokluğundan dolayı bir hükümsüzlük sebebi söz konusu olmaktadır¹⁸.

¹⁵ **Hrubesch-Millaue**r, CHK, ZGB Art. 484, N. 6, s. 66; **Serozan/Engin**, § 4, N. 139, s. 365; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 257.

¹⁶ **Hirtz, Arnold**; Das Vermächtnis im schweizerischen Zivilgesetzbuch, Dissertation, E. & A. Kreutler, Zürich 1937, s. 110; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 76, s. 199; **Studhalter**, OFK, ZGB Art. 484, N. 18, s. 971; **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 25, s. 229; **Wolf, Stephan/Hrubesch-Millaue**r, **Stephanie**; Grundriss des schweizerischen Erbrechts, Stämpfli Verlag, Bern 2017, N. 611, s. 169; BGer, 07.08.2008, 07.08.2008, 5A_114/2008, E. 2.1 (www.bger.ch, E. T.: 20.01.2020). Ancak mahkeme, bu kararında, yazarların hükümsüzlüğü ifade etmek üzere kullandıkları “nichtig”, “Nichtigkeit” kelimelerini değil; tasarrufun etkisiz, atıl olması anlamına da gelebilecek “unwirksam” kelimesini kullanmaktadır. Ayrıca bkz. **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 257. Burada yazarların haksız bir şekilde hükümsüzlük sebebi öngördüğü yönünde bkz. **Piotet**, SPR IV/I, s. 131. Burada bir hükümsüzlüğün değil bir imkânsızlık halinin söz konusu olduğuna ilişkin olarak bkz. **Gürsoy**, s. 143.

¹⁷ Bkz. **Studhalter**, OFK, ZGB Art. 484, N. 18, s. 971; **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 25, s. 229; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 257. Üçüncü fıkranın lafzı, ölüme bağlı tasarrufların iptalini düzenleyen İsviçre Medeni Kanunu'nun 519 vd. (TMK 557 vd.) hükümlerinde böyle bir iptal sebebinden bahsedilmemiş olması, olgular, önceden tedarik edilmeksizin yabancı bir eşya edimi nedeniyle aslında geçersiz bir edimin söz konusu olmasının tercihen hükümsüzlüğü işaret ettiği yönünde bkz. **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 25, s. 229. Bununla birlikte yazara göre, burada bir hükümsüzlüğün mü iptal yaptırımının mı söz konusu olduğunun pratikte bir önemi yoktur. Zira vasiyetle yükümlü kimsenin bu durumu defi yoluyla ileri sürmesi her zaman mümkündür ve bu defi zamanaşımına tabi değildir (ZGB 521/III, TMK 559/II), bkz. **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 25, s. 229. Dolayısıyla burada bir daimi defi söz konusu olmaktadır.

¹⁸ **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 76, s. 199. Parça vasiyetinin konusunu oluşturan husus, mirasbırakanın terekesinde hiç yer almamış ve mirasbırakan tarafından da tedarik vasiyeti öngörülmemiş ise vasiyetin, TBK 27 gereği hükümsüz olacağına; zira tedarik vasiyetinin bulunduğu kabul edilebileceği haller dışında, vasiyet borcunun geçerli bir şekilde doğmuş olduğundan ve dolayısıyla borcun imkânsızlaşması nedeniyle sona ermiş olduğundan söz edilemeyeceğine ilişkin olarak bkz. **Ozanemre Yayla**, s. 122.

Öğretide ileri sürülen bu görüş ve ardından gelen açıklamalar, vasiyet konusunun mirasın açıldığı anda terekede bulunmamasını, konu yokluğu gibi kabul ederek; ağır bir yaptırıma tabi tutmakta ve vasiyet alacağının konu yokluğu nedeniyle hiç doğmadığı fikrini içermektedir. Vasiyet konusunun, ölüme bağlı tasarruflarda belirtilmiş ya da belirlenebilir olması, vasiyet bakımından bir geçerlilik koşuludur¹⁹.

Vasiyetin konusunun ölüme bağlı tasarruflarda belirtilmemiş olmasının, geçerlilik koşuluna uyulmadığı gerekçesiyle hükümsüzlük yaptırımı ile karşılaşacağı hususunda tereddüt bulunmamaktadır²⁰. Ancak, vasiyet bakımından hükümsüzlük yaptırımına tabi tutulacak kadar önemli olan hususun, mirasın açıldığı anda vasiyet konusunun terekede bulunmaması değil; vasiyet konusunun ölüme bağlı tasarruflarda mirasbırakan tarafından belirtilmemiş olması olduğu unutulmamalıdır. Kanun koyucu da anılan hükümde vasiyet yükümlüsünün borçtan kurtulacağını ifade etmekte; vasiyetin geçersizliğine ilişkin herhangi bir ifadeye yer vermemektedir. Mirasbırakan tarafından vasiyet edilmiş vasiyet konusunun mirasın açılması anında terekede bulunmaması, vasiyet alacağının doğmamış olduğunu göstermez. Vasiyet alacağı, mirasın açıldığı anda (TMK m. 599/I) doğmuştur; ancak terekede bulunmayan vasiyet konusu nedeniyle vasiyet borcu, kanun gereği (TMK m. 517/III), kendiliğinden düşmektedir²¹. Vasiyet yükümlüsünün vasiyeti yerine getirme borcu böylelikle ortadan kalkmış olmaktadır²². Ancak, bu sonuç mirasbırakanın tasarrufundan aksi bir sonuca varılmadığı takdirde doğacak bir sonuçtur. Burada yorumlayıcı ve tamamlayıcı bir hüküm söz konusudur²³. Misli eşyalar bakımından bu kabul yerinde değildir. Kanun koyucu burada, mirasbırakanın genel olarak bir başkasına ait belli bir eşyayı vasiyet etmeyi ve bu sebeple vasiyeti yerine getirememesi (sübjektif imkânsızlık) nedeniyle vasiyet yükümlüsünü, vasiyet alacaklısına karşı tazminat tehlike-

¹⁹ **Beck**, s. 76; **İmre/Erman**, s. 126; **Müller, Franz/Lieb-Lindenmeyer, Saskia**; Orell Füssli Kommentar (OFK), ZGB Kommentar, Schweizerisches Zivilgesetzbuch, 3. überarbeitete Auflage (Herausgeber: Jolanta Kren Kostkiewicz, Stephan Wolf, Marc Amstutz, Roland Fankhauser), Orell Füssli Verlag AG, Zürich 2016, ZGB Art. 562, N. 1, s. 1090; **Tuor/Schnyder/Schmid/Jungo**, § 72, N. 18, s. 866.

²⁰ Hükümsüzlüğün, geçerlilik unsurlarına uyulmadığı takdirde meydana gelen bir yaptırım olduğuna ilişkin olarak bkz. **Eren, Fikret**; Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 24. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2019, N. 1039, s. 374.

²¹ **Dural/Öz**, N. 682, s. 147; **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 278; **Hatemi**, § 8, N. 11-13, s. 114. Bu durumda vasiyetin etkisiz kalacağı yönünde bkz. **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 45, s. 353. Vasiyet borcunun sona ereceğine ilişkin olarak bkz. **İnan/Ertas/Albaş**, N. 648, s. 230; **Ozanemre Yayla**, s. 121.

²² Vasiyet edilen malın mirasın açıldığı anda terekeden çıkmaması durumunda vasiyet yükümlüsünün borcundan kurtulacağı yönünde bkz. **Albaş**, s. 134; **Eren/Yücer Aktürk**, s. 148-149; **Öztaş**, s. 301.

²³ **Dural/Öz**, N. 682, s. 146-147; **İmre/Erman**, s. 133; **Piotet**, SPR IV/I, s. 131.

sine maruz bırakmak istemediği düşüncesinden hareket etmektedir. Buna karşın misli eşyalarda her zaman eşyayı tedarik etmek olanaklıdır. Eşyanın terekede bulunmaması gerçeği, vasiyetin bu durum için öngörülmemiş olduğunu varsaymayı haklı kılmaya yeterli değildir²⁴. Vasiyet edilen malın terekede bulunmaması dolayısıyla vasiyet borcunun düşecek olması bir karinedir ve yalnız mirasbırakan aksini arzu etmediği takdirde uygulama alanı bulacaktır²⁵. Anılan bu karine çeşit (misli bir eşyanın vasiyeti gibi) ve özellikle para vasiyeti (bir miktar paranın vasiyeti) için değil; yalnız ferden tayin edilmiş eşyaların vasiyeti için geçerli bir karinedir²⁶. Bu durumda tür borcu oluşturabilecek nesnelere (misli eşyanın) veya ilgili para miktarının terekede yer almaması durumunda vasiyet yükümlüsü, bunları tedarik etmek zorundadır²⁷.

Türk Medeni Kanunu'nun 517. maddesinin üçüncü fıkrasında yer verilen "belirli mal" ifadesi, hiçbir şekilde sadece ferden tayin edilmiş bir eşyayı kasdetmemekte; aksine parça vasiyeti ya da çeşit vasiyeti olarak düzenlenmiş olması fark etmeksizin her ferdileştirilmiş ya da ferdileştirilebilir cismani varlığa sahip olan ya da olmayan (örneğin haklar) vasiyet konusunu kapsamaktadır²⁸. Karinenin uygulanması bakımından önemli olan malın ferden tayin edilerek; ona gayrimisli eşya özelliğinin kazandırılıp kazandırılmadığıdır.

Vasiyet edilmiş "belirli eşyanın" terekede bulunmaması halinde vasiyet borcunun meydana gelmemesi kendiliğinden ortaya çıkan bir hukuki etkidir ve

²⁴ **Druey, Jean Nicolas**; Grundriss des Erbrechts, Fünfte Auflage, Stämpfli Verlag AG, Bern 2002, § 11, N. 15, s. 145; **Piotet**, SPR IV/I, s. 131.

²⁵ **Dural/Öz**, N. 682, s. 147; **Gürsoy**, s. 141; **İmre/Erman**, s. 133; **İşgüzar/Demir/Yılmaz**, s. 62; **Piotet**, SPR IV/I, s. 131; **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 21, s. 228; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 257.

²⁶ **Burkart, Fabian**; PraxisKommentar, Erbrecht, (PraxKomm Erbrecht), Nachlassplanung, Nacllassabwicklung, Willensvollstreckung, Prozessführung, 4. Auflage (Herausgeber: Daniel Abt/Thomas Weibel), Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2019, ZGB Art. 484, N. 72, s. 422; **Dural/Öz**, N. 682, s. 146; **Eren/Yücer Aktürk**, s. 149; **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 9, s. 274; N. 20, s. 279; **Grüniger, Harold**; Kurzkomentar (KUKO), Schweizerisches Zivilgesetzbuch, 2. Auflage (Herausgeber: Andrea Büchler/Dominique Jakob), Helbing Lichtenhahn-Verlag, Basel 2018, ZGB Art. 484, N. 7, s. 1489; **Piotet**, SPR IV/I, s. 131; **Studhalter**, OFK, ZGB Art. 484, N. 13, s. 970; **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 22, s. 229; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 258; Mirasbırakan tarafından tereke mevcudu ile sınırlandırılmış çeşit vasiyetlerinde durumun farklı olduğuna ilişkin olarak bkz. **Kocayusufpaşaoğlu**, dn. 21, s. 266. Sınırlı çeşit vasiyetinde vasiyet edilen malın terekede bulunmaması durumunda vasiyet borcunun düşeceğine ilişkin olarak bkz. **Dural/Öz**, N. 681, s. 146.

²⁷ **Dural/Öz**, N. 680, s. 146; **Eren/Yücer Aktürk**, s. 149; **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 11, s. 275; **Grüniger**, KUKO, ZGB Art. 484, N. 7, s. 1489; **Gürsoy**, s. 153; **Hirtz**, s. 114; **Hrubesch-Millauer**, CHK, ZGB Art. 484, N. 5, s. 65; **İnan/Ertas/Albaş**, N. 653, s. 231; **Ozanemre Yayla**, s. 121; **Öztan**, s. 296; **Serozan/Engin**, § 4, N. 139, s. 365; **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 228; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 258; **Wolf/Hrubesch-Millauer**, N. 611, s. 170.

²⁸ **Burkart**, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 484, N. 49, s. 416; **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 10, s. 274; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 77, s. 199; **İnan/Ertas/Albaş**, N. 647, s. 230; **Piotet**, SPR IV/I, s. 131-132; **Studhalter**, OFK, ZGB Art. 484, N. 12, s. 970; **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 34, s. 349; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 257.

Türk Medeni Kanunu'nun 544. maddesinin ikinci fıkrasındaki (ZGB Art. 511/II) “*Belirli mal bırakma vasiyeti de, vasiyetnamede aksi belirtilmedikçe, mirasbırakanın sonradan o mal üzerinde bu vasiyetle bağdaşmayan başka bir tasarrufta bulunmasıyla ortadan kalkar.*” şeklindeki hükme kıyasla, burada, mirasbırakanın iptal iradesine ihtiyaç duyulmadığı sonucuna varılır²⁹. Eşyanın, örneğin mirasbırakanın sağlığında kaza sonucu yok olmasında olduğu gibi, herhangi bir sebeple mirasbırakanın malvarlığından ve buna bağlı olarak terekесinden ayrılmış olması yeterlidir³⁰. Ancak, “*mirasbırakanın tasarrufundan aksi yöndeki bir iradesinin varlığı anlaşıldığı takdirde*”³¹ vasiyet borcu mirasbırakanın ölüm anında vasiyet konusunun terekede olmamasına rağmen doğacaktır³². Zira bu durumda mirasbırakan, vasiyet konusunun terekede var olmaması durumunda hatta var olmadığını bilerek bir vasiyette bulunmuş³³ ve bu şekilde

²⁹ **Piotet**, SPR IV/I, s. 132; **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 20, s. 228; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 258 ve dn. 1132. Ancak hükmün uygulama koşulları ile tedarik vasiyeti koşullarının birbirinden ayrı tutulması gerektiği yönünde bkz. **Serozan/Engin**, § 4, N. 139, s. 366. Hükmün, mirasbırakanın iradesi dâhilinde terekeden ayrılan mallar bakımından doğrudan uygulama alanı bulacağına ilişkin olarak bkz. **Beck**, s. 78; **Burkart**, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 484, N. 70, s. 422. Hükmün yalnız vasiyetin düzenlenmesinden sonra malın, mirasbırakanın kendisi tarafından isteğe bağlı bir şekilde devredilmesinde değil; bunun yanı sıra mirasbırakanın o malın devriyle yükümlü hale gelmesinde de uygulanabilir olduğu yönünde bkz. **Piotet**, SPR IV/I, s. 132. Aynı şekilde bkz. BGB § 2169 Abs. 4. Mirasbırakanın vasiyet konusu üzerinde bir harcama değil de borçlanma işlemi yapmış olması halinde vasiyetin 544/II uyarınca yine de mi hükümsüz kalacağı sorusuna **Hatemi**, olumsuz cevap vermektedir. Yani yapılan işlem bir harcama işlemi olmadığı, örneğin bir taşınmaz satış vaadi şerhi yapılmadığı sürece vasiyet hükümden düşmeyecektir. Ancak vasiyet alacağı, ölümle doğacağından TMK 603/I'e kıyasen satış vaadinden doğan alaktan sonra gelecek; ancak satış bedeli vasiyet konusu yerine geçecektir. Bu konuda kanunda açık bir düzenlemeye yer verilmesi yerinde olacaktır, bkz. **Hatemi**, § 8, N. 11-13, s. 114.

³⁰ **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art 484, N. 9, s. 274; Art. 511, N. 8, s. 430; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 79, s. 199; **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 20; **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 45, s. 353; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 257. Bununla birlikte miras sözleşmesine konu olmuş bir vasiyet eşyasının, mirasbırakanın sağlığında bağış yoluyla devredilmiş olması halinde bu devrin, belli koşulların varlığında ZGB 494/III (TMK 527/II) uyarınca iptali gündeme gelebilir, bkz. **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 257. Miras sözleşmesiyle vasiyet edilen malın mirasbırakan tarafından karşılıklı olsun olmasın bir başkasına bağışlanması nedeniyle terekede yer almaması durumunda vasiyet alacaklısının malın kendisine bağışlanmış olduğu kişiye karşı itiraz ve iade davası açma hakkı (TMK 527/II) bulunduğu yönünde bkz. **Serozan/Engin**, § 4, N. 139, s. 366.

³¹ Mirasbırakanın aksi yöndeki düşüncesine tasarrufun içeriğinden kendiliğinden ulaşılabilir. Mirasbırakanın bu yöndeki iradesini kanıtlayacak ipucunun tasarrufta yer alması gerekmektedir; buradan hareketle iradenin belirlenebilmesi için başka farklı araçların kullanılmasına da izin verilmektedir. Mirasbırakanın özellikle belirli kelimelerle vasiyetin geçerliliğini beyan etmesi zorunlu değildir; vasiyetin geçerliliğine dolaylı başka tespitlerden de ulaşılabilir, bkz. **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 24, s. 229.

³² **Gürsoy**, s. 143; **Hirtz**, s. 110; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 81, s. 200; **İmre/Erman**, s. 133; **Kocayusufpaşaoğlu**, s. 266; **Öztaş**, s. 301; **Studhalter**, OFK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 971.

³³ Bu yöndeki iradenin varlığını ispat yükünün vasiyet alacaklısına düştüğü yönünde bkz. **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 259; BGer, 07.08.2008, 5A_114/2008, E. 2.1. (www.bger.ch, E. T.: 31.01.2020). Mirasbırakanın bilinçli olarak yabancı bir eşyayı vasiyet etmesi durumunda tedarik vasiyetinin söz konusu olduğuna ilişkin bir karine kabul edilmektedir, bkz. **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 80, s. 200.

vasiyet borcunun doğmasını sağlamıştır. Bu durumda iki ihtimal söz konusudur³⁴.

Birincisi, vasiyet edilen nesnenin ölümüne bağlı tasarrufun yapıldığı anda mirasbırakanın malvarlığında bulunuyor olması; ancak daha sonra yok olmasıdır. Vasiyete konu eşya, ölümüne bağlı tasarrufun düzenlendiği anda mirasbırakanın malvarlığında olmakla birlikte, ya mirasbırakanın iradesiyle satış trampa ya da bağış gibi bir hukuki işlem nedeniyle³⁵ ya da mirasbırakanın iradesine karşı veya iradesi olmaksızın kamulaştırma, başkasına ait bir eşyanın bütünleyici parçası haline gelme, cebri icra, harap olma gibi sebeplerle mirasbırakanın malvarlığından ayrılmış olabilir. Anılan her durumda vasiyete konu eşyanın yerine mirasbırakanın malvarlığına bir ikame mal ya da ikame değer katılması ve bu ikamenin, mirasın açılması sırasında terekede bulunması mümkündür. Örneğin, satılmış atlar yerine mirasbırakan tarafından yenilerinin alınmış olması veya kamulaştırma, harap olma ya da meydana gelen zarar dolayısıyla para şeklinde bir tazminat alınması eşya yerine geçen bir ikame olarak değerlendirilir. Bu durumda bu nesnenin yerine, bu ikame değer borçlanılmaktadır³⁶. Öğretide³⁷, şüphe halinde vasi-

³⁴ **Hirtz**, s. 121; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 81, s. 200; **Kocayusufpaşaoğlu**, s. 265- 266; **Serozan/Engin**, § 4, N. 139, s. 365; **Studhalter**, OFK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 971; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 257; **Wolf/Hrubesch-Millauer**, N. 611, s. 170.

³⁵ Bu durum, mirasbırakanın iradesi dâhilinde terekeden çıkış söz konusu olduğu için, esasen Türk Medeni Kanunu'nun 544. maddesinin ikinci fıkrası (ZGB 511/II) gereği, vasiyeti ortadan kaldıran bir etkiye sahiptir, bkz. **Beck**, s. 78; **Burkart**, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 484, N. 70, s. 422; **Gürsoy**, s. 144. Ancak, hükümden, mirasbırakan tarafından aksinin öngörülebileceği belirtildiğine göre bu durumda da ikame bir değer borçlanılması gündeme gelebilecektir.

³⁶ **Benziger, Ralph**; Das Vermächtnis im schweizerischen Zivilgesetzbuch, unter Berücksichtigung des gemeinen, reichs-deutschen und französischen Rechts, Inaugural-Dissertation, Verlagsanstalt Benziger & Co. A.-G, Einsiedeln-Waldshut-Cöln a. Rh., Strassburg i. E. 1917, s. 76 vd.; **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 9, s. 274; **Gürsoy**, s. 144; **Hirtz**, s. 110, 121; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 81, s. 200; **Piotet**, SPR IV/I, s. 132; **Serozan/Engin**, § 4, N. 139, s. 365; **Studhalter**, OFK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 971; **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 20, s. 228; **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 45, s. 353; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 257, 258; **Wolf/Hrubesch-Millauer**, N. 611, s. 170. Burada bir ikame değer vasiyeti (*Ersatzwertvermächtnis*) olduğu yönünde bkz. **Wolf, Stephan/Buf, Tobias**; "Der in der Erbschaft nicht mehr vorhandene Vermächtnisgegenstand - insbesondere zu dessen Verkauf durch den Beistand des Erblassers", Der Mensch Als Mass, Festschrift für Peter Breitschmid, (Herausgeber: Ruth Arnet/Paul Eitel/Alexandra Jungo/Hans Reiner Künzle), Schulthess Juristische Medien AG, Zürich-Basel-Genf 2019, ss. 559-573, s. 567. Mirasbırakanın, ilk başta vasiyet ettiği nesne yerine ikame edilen nesneyi kazandırma arzusunda olduğunun anlaşıldığı durumlarda vasiyet konusu tedarik edilmek zorunda değildir. Aksine vasiyet borcunun ifası, ikamenin (ikame nesnesi, sigorta miktarı, kamulaştırma bedeli vs.) vasiyet alacaklısına devri yoluyla gerçekleşir, bkz. **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 258-259; Vasiyet edilenin herhangi bir zarar ortaya çıkmaksızın malvarlığından ayrılması durumunda vasiyet borcunun eşyanın objektif değerine yönelik olduğuna ilişkin olarak bkz. **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 81, s. 200; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 259.

³⁷ **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 20, s. 228; Burada ikame değer vasiyet konusu yerine vasiyet edilmiş sayılacağına ilişkin bir karinenin söz konusu olduğu; normal şartlar altında mirasbırakanın kendi iradesine bağlı bir olay nedeniyle, vasiyet alacaklısına zarar vermenin karşılığı olarak vasiyet yükümlüsüne fayda sağlamayı istediğinin düşünüleceği yönünde bkz. **Piotet**, SPR IV/I, s. 132. Mirasbırakanın iradesinin, vasiyet yükümlüsü tarafından, eşyanın satış fiyatının ya

yetin, vasiyete konu eşyanın yerine malvarlığına giren ikameyi kapsamayacağı; mirasbırakanın aksini arzu ettiğinin ispat edilemediği halde vasiyet borcunun düşeceği ileri sürülmektedir. Vasiyet konusunun terekede yer almamasına ilişkin ikinci ihtimal ise vasiyet edilen nesnenin mirasbırakanın malvarlığında hiç bulunmamış olması ve buna rağmen bu nesnenin vasiyet alacaklısına devrinin vasiyet edilmesidir. Bu durumda ise tedarik vasiyeti söz konusu olmaktadır³⁸.

Tedarik vasiyeti, Türk Medeni Kanunu'nun 517. maddesinin üçüncü fıkrası gereği, mirasbırakanın tasarrufundan aksi yönde bir iradesinin anlaşılması durumunda devreye girecektir. Mirasbırakanın, tedarik vasiyeti bakımından aksi yöndeki iradesinden kasıt, mirasbırakanın iradesinden, vasiyet yükümlüsünün, vasiyet alacaklısına karşı, bir eşyanın tedariki ile yüklenmiş olduğu; dolayısıyla burada bir tedarik vasiyetinin söz konusu olduğu sonucuna ulaşılmıştır³⁹. Mirasbırakanın iradesinin bu yönde olup olmadığı, genel yorum ilkelerine göre değerlendirilir⁴⁰. Mirasbırakanın iradesinden vasiyetin malvarlığında bulunmayan bir eşya üzerinden düzenlendiği; özellikle, mirasbırakanın eşyanın kendisine ait olmadığına bilincinde olduğu durumda bir tedarik vasiyetinin varlığı kabul edilebilir⁴¹. Ancak, bunun haricindeki unsurlardan da tedarik vasiyetinin varlığı yönünde bir anlam çıkarılabilir. Örneğin yakın ve kendisine borçlu hissedilen bir kişi yararına düzenlenen bir vasiyette beklenenin aksine hiç ya da hatırı sayılır bir şey bırakılmamış olması durumunda da tedarik vasiyeti varsayılabilir⁴². Mirasbırakan hayatın olağan akışına göre sadece kendisine ait şeyleri vasiyet edeceğinden, vasiyet alacaklısı, mirasbırakanın tedarik vasiyeti düzenleme yönündeki iradesini kanıtlamakla yükümlüdür⁴³.

da eşyanın ikamesi olarak elde edilen değer veya şeyin vasiyet alacaklısına iletilmesi yönünde olması durumunda vasiyet konusunun ikame değer verilmesi olacağı ve vasiyet borcunun son bulmayacağı yönünde bkz. **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 45, s. 353.

³⁸ **Dural/Öz**, N. 682, s. 146-147; **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 9, s. 274; **Hirtz**, s. 122; **Hrubesch-Millauer**, CHK, ZGB Art. 484, N. 6, s. 66; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 82, s. 200; **Serozan/Engin**, § 4, N. 139, s. 365; **Studhalter**, OFK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 971; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 257, 259; BGE 101 II 25, 28 (www.bger.ch, E. T.: 31.01.2020).

³⁹ **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 278; **Hrubesch-Millauer**, CHK, ZGB Art. 484, N. 6, s. 66; **İmre/Erman**, s. 133; **Piotet**, SPR IV/I, s. 132; **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 21, s. 228; **Wolf/Hrubesch-Millauer**, N. 611, s. 170.

⁴⁰ **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 278. Aksi yöndeki iradenin tasarrufta en azından ima yoluyla ifade edilmiş olması gerektiği yönünde bkz. **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 45, s. 353.

⁴¹ **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 278-279; **Grüniger**, KUKO, ZGB Art. 484, N. 7, s. 1490; **Hirtz**, s. 120; **İmre/Erman**, s. 133; **Piotet**, SPR IV/I, s. 132.

⁴² **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 279; Bu iradenin, kesin olarak ya ölüme bağlı tasarruftan anlaşılması ya da en azından belgelerde yer alan unsurlardan ima edildiği sonucuna ulaşılmaması gerektiği yönünde bkz. **İmre/Erman**, s. 133.

⁴³ **Burckhardt, Christoph**; Die Vermächtnisforderung, Dogmatische Struktur, Erfüllung und Erfüllungszwang, Dissertation, Schulthess Polygraphischer Verlag AG, Zürich 1986, s. 68; **E-**

B. Tedarik Vasiyetinin Konusu

Vasiyet alacaklısının vasiyet yoluyla kazandığı alacak hakkını ileri sürerek elde edeceği menfaat, vasiyetin konusunu oluşturmaktadır. Dolayısıyla vasiyetin konusu, mirasbırakanın vasiyet alacaklısına bırakmak istediği asıl menfaattir. Vasiyeti yerine getirmekle yükümlü kimselerin bu yükümlülüklerini yerine getirmeleri neticesinde vasiyet alacaklısı, vasiyet konusu üzerinde hak sahibi olmaktadır⁴⁴.

Mirasbırakan, vasiyet alacaklısına kazandırmak istediği malvarlığı menfaatinin, vasiyet ile doğrudan kazandıramamakta; bunun için mirasçılar ile vasiyet alacaklısı arasında bırakılan malvarlığı menfaatinin devir yoluna özgü devir işlemlerinin yapılması gerekmektedir. Vasiyet yoluyla ölüme bağlı tasarrufta bulunan mirasbırakan ne sağlığında ne ölümünden sonra bir borç altına girmektedir⁴⁵. Vasiyet konusunun kazanılması vasiyet yükümlüsü ile vasiyet alacaklısı arasındaki bir meseledir. İşbu sebeple de vasiyet alacaklısı, mirasbırakanın değil, mirasçılarının cüzi halefi sayılmaktadır⁴⁶. Zira mirasbırakanın yapmış olduğu ölüme bağlı tasarruf neticesinde, mirasbırakanın ölümü ile hiçbir işleme gerek kalmaksızın kazanılan alacak hakkıdır. Mirasbırakanın ölümü ile birlikte bütün halinde mirasçılara geçen terekeye dâhil olan veya bu tereke kaynakları ile karşılanacak vasiyet konusu üzerinde vasiyet alacaklısının mutlak hak sahibi olması ise bu kişiler arasında gerçekleştirilecek işlemle mümkündür⁴⁷. Dolayısıyla vasiyet alacaklısının sahip olacağı kazandırma, iki aşamalı bir kazandırmadır⁴⁸.

scher/**Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 279; **Grüninger**, KUKO, ZGB Art. 484, N. 7, s. 1490; **İmre/Erman**, s. 133; **İşgüzar/Demir/Yılmaz**, s. 62; **Piotet**, SPR IV/I, s. 132; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 259.

⁴⁴ Bkz. **Dural/Öz**, N. 673, s. 144. Vasiyet alacaklısı ancak bu aşamadan sonra vasiyet konusu üzerinde mutlak hak sahibi olmaktadır, **Dural/Öz**, N. 674, s. 144.

⁴⁵ **Serozan/Engin**, § 4, N. 15, s. 273. Yazarlara göre mirasbırakanın bir an için ölüme bağlı tasarrufla sağlararası bir borç altına girdiği düşünülecek olsa bile mirasbırakan bu borcunu ölüme bağlı tasarrufu düzenlediği anda ifa etmiş olmaktadır. Zira mirasbırakan tarafından gerçekleştirilecek herhangi bir eyleme ya da işleme yer kalmamış olmaktadır.

⁴⁶ Bkz. **Çabri**, N. 91, s. 49; **Gürsoy**, s. 143; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 1 s. 171; **İşgüzar/Demir/Yılmaz**, s. 57; **Kocayusufpaşaoğlu**, s. 51; **Oğuzman**, s. 7; **Serozan/Engin**, § 1, N. 76, s. 85; **Studhalter**, OFK, ZGB Art. 484, N. 2, s. 968; **Tuor/Schnyder/Schmid/Jungo**, § 62, N. 8, s. 780; **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 11, s. 340. Ayrıca bkz. BGer, 29.08.2006, 2P.296/2005, E. 3.2.1 (www.bger.ch, E. T.: 27.12.2019).

⁴⁷ Aynı yönde bkz. **Studhalter**, OFK, ZGB Art. 484, N. 2, s. 968; **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 3, s. 337.

⁴⁸ **Serozan/Engin**, § 1, N. 74, s. 84. Anılan yazarlara göre vasiyet alacaklısı, vasiyetten doğan alacak hakkını kural olarak yasa gereği terekeye karşı değil; vasiyet yükümlüsü sayılan külli halef mirasçılara karşı kazanmaktadır, bkz. **Serozan/Engin**, § 1, N. 74, s. 84. Yazarlara göre vasiyet alacaklısı ikinci sınıf kazandırma lehtaridir.

Tedarik vasiyetinin konusu ise terekede bulunmayan bir eşyanın ya da hakkın tedarik edilerek vasiyet alacaklısına verilmesidir⁴⁹. Mirasbırakanın tedarik edilerek vasiyet alacaklısına verilmesi yönünde iradesini belirttiği her türlü eşya ya da hak (bir aynı hak, maddi olmayan mallar üzerindeki mutlak haklar ya da bir alacak hakkı), tedarik vasiyetine konu olabilir⁵⁰. Ancak, çalışma başlığı bakımından konuya ilişkin değerlendirmenin eşya üzerinden yapılması daha uygun olacaktır. Bu bağlamda her türlü eşyanın tedariki, tedarik vasiyetine konu olabilir. Taşınmazların olduğu kadar taşınırınların da bu vasiyete konu olması mümkündür⁵¹.

Tedarik vasiyetine konu olmak bakımından misli ve gayrimisli eşyanın da birbirinden bir farkı bulunmamaktadır. Ancak, vasiyete konu eşyanın niteliğine göre tedarik vasiyetinin türü de değişmektedir. Tedarik vasiyeti, çeşit vasiyetinin konusunu oluşturan her türlü malvarlığı değeri üzerinden yapılabilir. Bu durumda tedarik vasiyeti bir çeşit vasiyeti olacaktır. Burada biri diğerinin yerine geçebilir, sayılabilir, ölçülebilir ve tartılabilir özelliklere sahip yalnız nicelik ve nitelik itibarıyla belirtilmiş misli eşyaların vasiyeti söz konusudur. Bu durumda örneğin (A) marka (B) tipi en yeni üretim yılına sahip bir araba, (C) marka bir bilgisayarın tedarikine yönelik bir vasiyette, tedarik vasiyeti aynı zamanda bir çeşit vasiyettir⁵². Bir diş hekiminin açılacak muayenehanesi için lazım olan tefrişat gibi bir eşya birliği de tedarik vasiyetine konu olabilir⁵³. Tedarik edilecek eşyanın seçimi Türk Borçlar Kanunu'nun çeşit borcuna ilişkin 86. maddesinin (OR Art. 71) kıyasen uygulanması sonucunda, vasiyet yükümlüsüne aittir ve bu seçim en az orta derecedeki kaliteye sahip mallar üzerinden yapılacaktır⁵⁴.

⁴⁹ Dural/Öz, N. 682, s. 147; İmre/Erman, s. 133; Piotet, SPR IV/I, s. 131; Serozan/Engin, § 4, N. 139, s. 365; Wolf/Genna, SPR IV/I, s. 257.

⁵⁰ Antalya/Sağlam, s. 186; Huwiler, BSK, ZGB Art. 484, N. 13, s. 180; Studhalter, OFK, ZGB Art. 484, N. 6, s. 969; Ayrıca bkz. Hatemi, § 9, N. 3, s. 116; İmre/Erman, s. 126; İnan/Ertas/Albaş, N. 647, s. 230; Serozan/Engin, § 4, N. 138, s. 365.

⁵¹ Bkz. Kılıçoğlu, s. 146; Öztan, s. 296.

⁵² Çabri, N. 603, s. 365; Dural/Öz, N. 680, s. 146; Eren/Yücer Aktürk, s. 145; Escher/Escher, ZK, ZGB Art. 484, N. 11, s. 275; Gürsoy, s. 153; Hrubesch-Millauer, CHK, ZGB Art. 484, N. 5, s. 65; Huwiler, BSK, ZGB Art. 484, N. 88, s. 201-202; İmre/Erman, s. 127; İnan/Ertas/Albaş, N. 653, s. 231; İşgüzar/Demir/Yılmaz, s. 59; Kocayusufpaşaoğlu, s. 263; Tuor, BK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 227-228; Wolf/Hrubesch-Millauer, N. 611, s. 170.

⁵³ Huwiler, BSK, ZGB Art. 484, N. 88, s. 201-202.

⁵⁴ Benziger, s. 83; Hirtz, s. 114; Huwiler, BSK, ZGB Art. 484, N. 88, s. 201-202; İmre/Erman, s. 127; İşgüzar/Demir/Yılmaz, s. 59; Ozanemre Yayla, s. 120; Wolf/Genna, SPR IV/I, s. 249. Bir eşya topluluğunun tedarikinin borçlanılmış olması durumunda bu ortalama niteliklere sahip olma durumunun, nicelik açısından da gerekli olduğu yönünde bkz. Huwiler, BSK, ZGB Art. 484, N. 88, s. 201-202. Bu durumda, örneğin, ortalama bir muayenehane açmak için gerekli olan malzemelerin sayı bakımından da karşılanması gerekmektedir.

Mirasbırakanın vasiyet yükümlüsünün ya da üçüncü kişinin mülkiyetinde bulunan belirli özelliklere sahip, dolayısıyla ferden tayin edilmiş; diğer bir deyişle gayrimisli bir eşyayı vasiyet etmesi halinde ise tedarik vasiyeti bir parça vasiyettir. Mirasbırakan tedarik edilmesini istediği eşyayı nitelikleri itibariyle belirtmektedir. Belirli bir mücevherin, belirli bir arazinin ya da belirli bir sanat eserinin vasiyetinde durum böyledir⁵⁵. Mirasbırakanın iş ortağında bulunan belli bir ressama ait tabloyu vasiyet etmesinde tedarik vasiyeti bir parça vasiyeti olmaktadır. Mirasbırakan eşyanın tedarik edileceği üçüncü kişiyi bizzat belirterek herhangi bir eşyanın değil; belirtilen kişiye ait eşyanın tedarikini vasiyet etmekte ve bu anlamda bir parça vasiyeti düzenlemektedir. Çalışmanın konusunu oluşturan tedarik vasiyeti de böyle bir tedarik vasiyettir.

C. Tedarik Vasiyetinden Doğan Borç İlişkisinin Tarafları ve Üçüncü Kişi

Bir ölüme bağlı tasarrufun düzenlenmesi bakımından, mutlaka bir mirasbırakanın varlığına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu sebeple mirasbırakan ölüme bağlı tasarrufta bulunan kişi olarak bu ilişkinin doğal tarafı olmaktadır. Buna rağmen, mirasbırakan, vasiyet yoluyla, vasiyet alacaklısına yalnız, vasiyet yükümlüsüne karşı ileri sürebileceği bir alacak hakkı kazandırmakta; vasiyete konu eşyanın mülkiyetini ise doğrudan kazandıramamaktadır. Vasiyete konu eşyanın mülkiyetinin vasiyet alacaklısı tarafından kazanılabilmesi için vasiyet alacaklısı ile vasiyet yükümlüsü arasında eşyanın niteliğine uygun devir yollarının gerçekleşmesi gerekmektedir⁵⁶. Hatta bu sebeple vasiyet alacaklısı, mirasbırakanın değil; vasiyet yükümlüsünün cüzi halefi sayılmaktadır⁵⁷.

Vasiyet yoluyla, vasiyet alacaklısı ve vasiyet yükümlüsü arasında bir borç ilişkisi kurulmakta⁵⁸; bu nedenle vasiyet borcunun, yerine getirilmesi bakımın-

⁵⁵ Çabri, N. 602, s. 364; Dural/Öz, N. 679, s. 146; Eren/Yücer Aktürk, s. 145; Huwiler, BSK, ZGB Art. 484, N. 87, s. 201; İmre/Erman, s. 127; İnan/Ertaş/Albaş, N. 647, s. 230; İşgüzar/Demir/Yılmaz, s. 59; Öztan, s. 296; Wolf/Genna, SPR IV/I, s. 249.

⁵⁶ Albaş, s. 133-134; Eren/Yücer Aktürk, s. 23; Kocayusufpaşaoğlu, s. 51; Köprülü, s. 12; Öztan, s. 23; Serozan/Engin, § 1, N. 74, s. 84; Weimar, BK, ZGB Art. 484, N. 2, s. 336; Wolf/Genna, SPR IV/I, s. 264.

⁵⁷ Çabri, N. 91, s. 49; Huwiler, BSK, ZGB Art. 484, N. 1 s. 171; İşgüzar/Demir/Yılmaz, s. 57; Kocayusufpaşaoğlu, s. 51; Oğuzman, s. 7; Serozan/Engin, § 1, N. 76, s. 85; Studhalter, OFK, ZGB Art. 484, N. 2, s. 968; Tuor/Schnyder/Schmid/Jungo, § 62, N. 8, s. 780; Weimar, BK, ZGB Art. 484, N. 11, s. 340; Wolf/Genna, SPR IV/I, s. 264; Wolf/Hrubesch-Millauer, N. 595, s. 165. Ayrıca bkz. BGer, 29.08.2006, 2P.296/2005, E. 3.2.1 (www.bger.ch, E. T.: 27.12.2019). Lehine vasiyette bulunulan kimsenin, hak sahipliği bakımından teknik olarak birinin yerine geçmediği bu sebeple cüzi halefiyet ifadesi yerine vasiyet alacaklısı kavramının kullanılmasının daha yerinde olduğu yönünde bkz. İnan/Ertaş/Albaş, N. 88, s. 69.

⁵⁸ Huwiler, BSK, ZGB Art. 484, N. 10, s. 179; İnan/Ertaş/Albaş, N. 99, s. 74; Studhalter, OFK, ZGB Art. 484, N. 2, s. 968. Hatta burada sadece vasiyeti yerine getirmekle yükümlü kimse aleyhine tek taraflı ve yerine getirilmesi gereken bir borç yükümlülüğü doğduğuna ilişkin olarak bkz. İmre/Erman, s. 57-58.

dan tarafları, vasiyet alacaklısı ve vasiyet yükümlüsü olmaktadır. Tedarik vasiyetinde, özellikle de vasiyete konu eşyanın bir üçüncü kişide olması durumunda, bu ilişkiye bir üçüncü kişi de dâhil olmaktadır. Bu üçüncü kişi taraflar arasındaki bu borç ilişkisinin doğrudan tarafı değildir. Ancak, vasiyete konu eşyanın maliki olması sebebiyle vasiyetin tam olarak yerine getirilebilmesi bakımından bu üçüncü kişinin, taraflar arasındaki bu borç ilişkisine dâhil olması gerekmektedir. Bu bakımdan sözü geçen bu üçüncü kişinin de taraflar arasında incelenmesi uygundur.

1. Vasiyet Alacaklısı

Vasiyet tasarrufunda mirasbırakanın, her zaman kendisine kazandırmada bulunduğu bir kimse bulunmaktadır⁵⁹. Bu kimse, Türk Medeni Kanunu'nun çeşitli hükümlerinde⁶⁰, vasiyet alacaklısı olarak anılmaktadır. Vasiyet alacaklısı, mirasbırakanın vasiyet yoluyla kendisine bir alacak hakkı kazandırdığı ve gerekli işlemlerin yerine getirilmesi halinde mirasbırakanın bırakmayı amaçladığı vasiyet konusunun sahibi olacak kimse olarak tanımlanabilir.

Vasiyet alacaklısı, gerçek kişi de tüzel kişi de olabilmektedir⁶¹. Vasiyet alacaklısının mirasın açıldığı anda mirasa ehil olması gerekmektedir⁶². Bu husus, Türk Medeni Kanunu'nun 539. maddesinin birinci fıkrasında şu şekilde belirtilmektedir: *"Bu Kanuna göre mirasa ehil olmayanlar dışındaki herkes mirasçı olabileceği gibi, vasiyet alacaklısı da olabilir."* Kanunda sayılan mirasa ehil olmama hallerini bünyesinde barındırmayan herkes mirasa ehildir ve aynı zamanda vasiyet alacaklısı olmaya da ehil sayılmaktadır⁶³.

Gerçek kişilerin vasiyet alacaklısı olabilmeleri için mirasbırakanın ölümü anında hayatta olmaları gerekmektedir (TMK m. 581/I). Türk Medeni Kanunu'nun 581.

⁵⁹ Antalya/Sağlam, s. 190; Eren/Yücer Aktürk, s. 23; Hirtz, s. 28.

⁶⁰ Bkz. TMK 512, 558, 564, 577, 581, 583, 598, 600, 602, 604, 616.

⁶¹ Antalya/Sağlam, s. 191; Beck, s. 82; Benziger, s. 19; Burckhardt, s. 13; Burkart, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 484, N. 30-31, s. 409; Dural/Öz, N. 699, s. 150; Escher/Escher, ZK, ZGB Art. 484, N. 5, s. 271; Eviz, Esra; "Vasiyet Türleri ve Özellikleri", İÜHFİM, C. LXXV, S. 1, 2017, ss. 393-412, s. 403; Grüniger, KUKO, ZGB Art. 484, N. 4; Gürsoy, s. 50; Hirtz, s. 29; Hrubesch-Millauer, CHK, ZGB Art. 484, N. 3, s. 65; Huwiler, BSK, ZGB Art. 484, N. 28, s. 186; İmre/Erman, s. 125; Köprülü, s. 14; Öztan, s. 293, 298; Piotet, SPR IV/I, s. 127; Studhalter, OFK, ZGB 484, N. 8, s. 969; Tuor, BK, ZGB Art. 484, N. 12, s. 226; Weimar, BK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 343; Wolf/Genna, SPR IV/I, s. 242; Wolf/Hrubesch-Millauer, N. 589 vd., s. 164 vd.

⁶² Burkart, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 484, N. 30, s. 409; Escher/Escher, ZK, ZGB Art. 484, N. 5, s. 271; Grüniger, KUKO, ZGB Art. 484, N. 4; Gürsoy, s. 50; Hirtz, s. 29; Hrubesch-Millauer, CHK, ZGB Art. 484, N. 3, s. 65; Huwiler, BSK, ZGB Art. 484, N. 28, s. 186; Weimar, BK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 343; Wolf/Genna, SPR IV/I, s. 242; Wolf/Hrubesch-Millauer, N. 589 vd., s. 164 vd.

⁶³ Gürsoy, s. 59; Weimar, BK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 343.

maddesinin ikinci fıkrası uyarınca vasiyet alacaklısının mirasbırakandan önce ölmesi, tasarruftan aksi anlaşılmadıkça, vasiyeti yerine getirme yükümlülüğünün vasiyet yükümlüsü yararına ortadan kalkması sebebidir⁶⁴. Mirasın açıldığı anda henüz doğmamış olanlar da tam ve sağ doğmak şartıyla mirasa ehil olacaklardır⁶⁵. Art vasiyet söz konusu olduğunda ise henüz ana rahmine düşmemiş (*nondum conceptus*) bir kimse dahi art vasiyet alacaklısı olarak belirlenebilir (TMK m. 583/I)⁶⁶. Tüzel kişiler ise kendilerine özgü yollarla kişilik kazandıktan sonra hak ve miras ehliyetine sahip olabildiklerinden, tüzel kişilerin de mirasa ehil olabilmeleri için mirasın açıldığı andan önce tüzel kişilik kazanmaları şarttır⁶⁷. Örneğin bir anonim şirketin mirasa ehil olabilmesi için ticaret siciline kaydedilmiş olması gerekmektedir⁶⁸.

Vasiyet alacaklısının her zaman tek bir kişiden oluşması zorunlu değildir. Mirasbırakanın aynı vasiyet içerisinde aynı vasiyet konusu üzerinde, birden fazla kişi lehine kazandırmada bulunma amacıyla hareket etmesi de mümkündür. Bu durumda müşterek vasiyetten söz edilir⁶⁹. Mirasbırakan, her vasiyet alacaklısının payının miktarını belirleyebilir. Aksi takdirde tüm payların eşit miktarda olması gerektiği kabul edilir⁷⁰.

2. Vasiyet Yükümlüsü

Vasiyet yükümlüsü ya da vasiyet borçlusu, mirasbırakan tarafından vasiyeti yerine getirmekle görevlendirilmiş ve vasiyet alacaklısına karşı vasiyeti yerine

⁶⁴ Şüphe halinde burada bir yüklem söz konusu olacağı yönünde bkz. **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 5, s. 271. Tek bir vasiyet alacaklısının bulunması ve vasiyeti elde edememesi ya da birden fazla vasiyet alacaklısının vasiyeti elde edememesi halinde vasiyet payının vasiyet yükümlülerine kalacağına ilişkin olarak bkz. **Escher/Escher**, ZGB Art. 484, N. 5, s. 272.

⁶⁵ **Benziger**, s. 19; **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 5, s. 271; **Gürsoy**, s. 55-56; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 28, s. 186; **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 343. İkame (yedek) vasiyet alacaklısının sadece mirasın açıldığı anda mirasa ehil olmak zorunda olduğuna ilişkin olarak bkz. **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 20, s. 344.

⁶⁶ **Benziger**, s. 19; **Burkart**, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 484, N. 30, s. 409; N. 34, s. 410; **Dural/Öz**, N. 699, s. 150-151; **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 5, s. 271; **Eviz**, s. 404; **Gürsoy**, s. 56; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 28, s. 186; **Öztaş**, s. 298; **Studhalter**, OFK, ZGB Art. 484, N. 8, s. 969; **Türk Medeni Kanunu 583/I**: "Mirasın açıldığı anda henüz var olmayan bir kimseye art mirasçı veya art vasiyet alacaklısı olarak, tereke veya tereke malı bırakılabilir."

⁶⁷ **Burkart**, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 484, N. 31, s. 409; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 28, s. 186; **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 343.

⁶⁸ **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 343.

⁶⁹ **Dural/Öz**, N. 700, s. 151; **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 5, s. 272; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 30, s. 186; **Öztaş**, s. 293; **Piotet**, SPR IV/I, s. 129; **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 22, s. 344; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 242; **Wolf/Hrubesch-Millauer**, N. 590, s. 164.

⁷⁰ **Burkart**, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 484, N. 32, s. 409; **Dural/Öz**, N. 700, s. 151; **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 5, s. 272; **Grüniger**, KUKO, ZGB Art. 484, N. 5; **Gürsoy**, s. 60; **Hrubesch-Millauer**, CHK, ZGB Art. 484, N. 3, s. 65; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 30, s. 186; **İmre/Erman**, s. 125; **Öztaş**, s. 293; **Piotet**, SPR IV/I, s. 129; **Studhalter**, OFK, ZGB Art. 484, N. 9, s. 969; **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 22, s. 344.

getirmekle borçlanmış kimsedir⁷¹. Vasiyet yükümlüsü sıfatına kimlerin sahip olacağına, Türk Medeni Kanunu'nun 600. maddesinin birinci fıkrasında yer alan hükümden ulaşılabilmektedir. Anılan hükme göre “*Vasiyet alacaklısı, vasiyeti yerine getirme görevlisi varsa ona; yoksa yasal veya atanmış mirasçılara karşı kişisel bir istem hakkına sahip olur.*” Hükümde vasiyet alacaklısının vasiyet nedeniyle sahip olduğu hakkını vasiyeti yerine getirme görevlisi varsa ona yoksa yasal veya atanmış mirasçılara karşı ileri sürebileceği belirtilmektedir. Ancak, hükümde anılan vasiyeti yerine getirme görevlisi, Türk Medeni Kanunu'nun 550 vd. maddelerinde yer alan teknik anlamdaki vasiyeti yerine getirme görevlisi olarak anlaşılmalıdır. Hükümdeki vasiyeti yerine getirme görevlisi, mülga 743 sayılı Türk Kanunu Medenisi'nin 541. maddesinde yer alan “vasiyeti ifa ile mükellef kimse” ifadesi yerine kullanılmaktadır. Türk Medeni Kanunu'nun 600. maddesinin gerekçesinde de mülga 541. maddeye göre herhangi bir hüküm değişikliği olmadığı ifade edildiğine göre, buradaki ifadenin mirasbırakanın ölümüne bağlı tasarrufunda bizzat, sadece belirli bir vasiyeti yerine getirmekle görevlendirdiği kişi olarak anlaşılması gerekmektedir⁷². Bunun yanı sıra mirasbırakan tasarrufunda aksini öngörmüş veya sınırlı bir görev vermiş olmadıkça vasiyeti yerine getirme görevlisi de vasiyetleri yerine getirebilir (TMK m. 552/II-b.4).

Vasiyet yükümlüsü, yasal veya atanmış mirasçı olabileceği gibi bir ön ya da art mirasçı da olabilir⁷³. Vasiyeti yerine getirmekle yükümlü kimselerin, bu sıfatını, mirasbırakanın ölümünden önce ölüm, ret veya mirastan yoksunluk gibi sebeplerle kaybetmesi halinde vasiyet borcu düşmemekte; bu durumda bu kişilerin aradan çekilmesinden yararlananlar ve onların yerine geçenler vasiyet yükümlüsü olmaktadır⁷⁴. Bu husus Türk Medeni Kanunu'nun 519. maddesinin ikinci fıkrasında da “*Tasarrufu yerine getirme yükümlüsü, mirasçılığı veya kendisine bırakılan kazandırmayı reddetmiş ya da mirasbırakandan önce ölmüş*

⁷¹ Burckhardt, s. 15; Huwiler, BSK, ZGB Art. 484, N. 35, s. 187; İmre/Erman, s. 124; Saratz, Nuot P.; Der Schutz des Vermächtnisnehmers im Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Dissertation, Juris Druck + Verlag Zürich, Zürich 1978, s. 42.

⁷² Bkz. Dural/Öz, N. 692, s. 149. Aynı yönde bkz. Çabri, N. 623, s. 378; Öztan, s. 299; Serozan/Engin, § 4, N. 144, s. 368. Buna karşılık hükümdeki ifadeyi teknik anlamda vasiyeti yerine getirme görevlisi olarak anlayan görüş için bkz. Antalya/Sağlam, s. 191.

⁷³ Antalya/Sağlam, s. 191; Benziger, s. 12; Escher/Escher, ZK, ZGB Art. 484, N. 6, s. 272; Hirtz, 21-23; Huwiler, BSK, ZGB Art. 484, N. 35, s. 187; İmre/Erman, s. 124; İnan/Ertaş/Albaş, N. 677, s. 236; Öztan, s. 299; Piotet, SPR IV/I, s. 129-130; Serozan/Engin, § 4, N. 144, s. 368; Tuor, BK, Art. 484, N. 11, s. 225.

⁷⁴ Antalya/Sağlam, s. 191; Beck, s. 81; Çabri, N. 626, s. 379-380; Dural/Öz, N. 697, s. 150; Eren/Yücer Aktürk, s. 148; Escher/Escher, ZK, ZGB Art. 484, N. 6, s. 273; Gürsoy, s. 47 vd.; Kocayusufpaşaoğlu, s. 267; Piotet, SPR IV/I, s. 130; Serozan/Engin, § 4, N. 146, s. 369; Tuor, BK, ZGB Art. 484, N. 11, s. 226; Tuor/Schnyder/Schmid/Jungo, § 72, N. 20, s. 867; Wolf/Hrubesch-Millauer, N. 593, s. 165.

veya mirastan yoksun kalmış olsa bile tasarruf yürürlükte kalır; yerine getirme borcu, bu durumlardan yararlananlara geçer.” şeklinde ifade edilmektedir.

Mirasbırakan, sadece bir kişiyi vasiyet yükümlüsü kılabilceği gibi birden fazla kişiyi de vasiyet yükümlüsü olarak belirleyebilmektedir⁷⁵. Bu durumda yalnız bu kişilerden vasiyetin yerine getirilmesi talep edilebilir; diğerlerine bir başvuruda bulunulması söz konusu değildir⁷⁶. Mirasbırakan tarafından, kimse vasiyet yükümlüsü olarak belirlenmemişse ve ölüme bağlı tasarrufun yorumundan da böyle bir belirlemeye varılamıyorsa o takdirde Türk Medeni Kanunu'nun 600. maddesinin birinci fıkrası gereği yasal ve atanmış tüm mirasçılar vasiyet yükümlüsü olarak sayılmaktadır⁷⁷.

Mirasbırakanın birden fazla kişiyi vasiyet yükümlüsü kılması durumunda Türk Medeni Kanunu'nun 641. maddesinin “*Mirasçılar, tereke borçlarından müteselsilen sorumludurlar.*” şeklindeki birinci fıkrasının kıyasen uygulanması sonucunda vasiyet yükümlüleri müteselsil sorumlu olmaktadır⁷⁸. Ancak mirasbırakanın, yapacağı bir düzenleme ile vasiyet yükümlülerini miras payları oranında yükümlü kılması da mümkündür⁷⁹.

⁷⁵ **Beck**, s. 81; **Burkart**, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 484, N. 35, s. 411; **Çabri**, N. 623, s. 378; **Dural/Öz**, N. 693, s. 149; **Hirtz**, s. 20; **Piotet**, SPR IV/I, s. 129.

⁷⁶ **Çabri**, N. 623, s. 378; **Dural/Öz**, N. 693, s. 149. Mirasbırakanın birden fazla vasiyet yükümlüsü belirttiği hallerde bu kişilerin, vasiyetin yerine getirilmesi hususunda müteselsil sorumlu oldukları, vasiyet alacaklısının vasiyetin yerine getirilmesini hepsinden ya da içlerinden birinden isteyebileceği yönünde bkz. **Dural/Öz**, N. 693, s. 149.

⁷⁷ **Antalya/Sağlam**, s. 191; **Beck**, s. 81; **Benziger**, s. 10; **Burckhardt**, s. 15; **Burkart**, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 484, N. 35, s. 411; **Çabri**, N. 621, s. 377; N. 628, s. 381; **Dural/Öz**, N. 696, s. 150; **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 6, s. 273; **Grüninger**, KUKO, ZGB Art. 484, N. 5; **Gürsoy**, s. 46; **Hrubesch-Millauer**, CHK, ZGB Art. 484, N. 3, s. 65; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 35, s. 187; **Kocayusufpaşaoğlu**, s. 266; **Müller/Lieb-Lindenmeyer**, OFK, Art. 562, N. 3, s. 1090; **Öztan**, s. 293; **Studhalter**, OFK, ZGB Art. 484, N. 10, s. 969; **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 11, s. 225-226; **Tuor/Schnyder/Schmid/Jungo**, § 77, N. 24, s. 905-906; **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 26, s. 345; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 243; **Wolf/Hrubesch-Millauer**, N. 592, s. 164. Mirasbırakanın mirasçılardan biri lehine vasiyette bulunması durumunda diğer bütün mirasçıların vasiyet yükümlüsü olacağı yönünde bkz. **Beck**, s. 82.

⁷⁸ **Antalya/Sağlam**, s. 191; **Beck**, s. 81; **Burckhardt**, s. 16; **Burkart**, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 484, N. 36, s. 411; **Dural/Öz**, N. 696, s. 150; **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 6, s. 273; Art. 603, N. 4, s. 416; **Grüninger**, KUKO, ZGB Art. 484, N. 5; **Hirtz**, s. 24; **Hrubesch-Millauer**, CHK, ZGB Art. 484, N. 3, s. 65; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 37, s. 188; **Kocayusufpaşaoğlu**, s. 266; **Müller/Lieb-Lindenmeyer**, OFK, Art. 562, N. 3, s. 1090; **Oğuzman**, s. 145; **Piotet**, SPR IV/I, s. 130; **Serozan/Engin**, § 4, N. 145, s. 369; **Studhalter**, OFK, ZGB Art. 484, N. 10, s. 969; **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 11, s. 226; **Tuor, Peter/Picenoni, Vito**; Berner Kommentar (Kommentar Zum Schweizerischen Privatrecht), (BK), Band III: Das Erbrecht, 2. Abteilung: Der Erbgang, Artkel 537-640 ZGB, (Herausgeber: Arthur Meier-Hayoz), Verlag Stämpfli & Cie, Bern 1964, ZGB Art. 562, N. 5, s. 604; Art. 603, N. 7b, s. 839 **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 26, s. 345; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 243; **Wolf/Hrubesch-Millauer**, N. 592, s. 164-165; BGE 101 II 218, 220 (www.bger.ch, E. T.: 31.01.2020).

⁷⁹ **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 26, s. 345, 346. Birden fazla vasiyet yükümlüsü olması durumunda, bu kişilerin, dış ilişkide müteselsil; iç ilişkide ise miras paylarına göre sorumlu olacakları

Türk Medeni Kanunu'nun 517. maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesinden vasiyet alacaklılarının da vasiyet yükümlüsü olabileceği sonucuna ulaşılmaktadır⁸⁰. Ancak vasiyet alacaklısının talep hakkını yöneltebileceği kişilerin sayıldığı Türk Medeni Kanunu'nun 600. maddesinin birinci fıkrasında vasiyet alacaklısına yer verilmemiştir. Burada sadece yasal ve atanmış mirasçılar ile vasiyeti yerine getirme görevlisinden söz edilmekte bu durumda maddenin, vasiyet alacaklılarının vasiyet yükümlüleri ile birlikte sorumlu kılınmasını hariç tuttuğu görülmektedir. Hal böyle iken mirasbırakanın vasiyet alacaklılarını alt vasiyetlerle yükümlü kılabilirdi; ancak kanunen vasiyet alacaklılarının Türk Medeni Kanunu'nun 600. maddesinin birinci fıkrası anlamında vasiyet yükümlüsü olmadıkları sonucuna ulaşılması mümkündür⁸¹. Vasiyet alacaklılarının yükümlülükleri yalnız kendilerine bırakılan vasiyet ile sınırlı kalmaktadır. Birden çok vasiyet alacaklısının vasiyet yükümlüsü olması durumunda, bunların alt vasiyet alacaklısına karşı sorumlulukları kendilerine yapılan tasarruf miktarıyla sınırlı olmaktadır⁸².

3. Üçüncü Kişi

Tedarik vasiyeti bakımından üçüncü kişi, mirasçılar dışında kalan ve mirasbırakan tarafından özel olarak zikredilmek suretiyle kendisine ait eşyanın tedariki istenilen kişi olarak karşımıza çıkmaktadır. Örneğin mirasbırakanın “Arkadaşım (A)’nın, hep birlikte çok güzel anılarımızın olduğu, ortak arkadaşımız olan (B)’nin Bodrum’daki yazlığına sahip olmasını isterim.”⁸³ şeklindeki vasiyetinde (B), bu anlamda bir üçüncü kişidir. Ancak bu kişi, hiçbir surette,

yönünde bkz. **Beck**, s. 81; **Burkart**, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 484, N. 36, s. 411; **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 6, s. 273; **Grüninger**, KUKO, ZGB Art. 484, N. 5; **Gürsoy**, s. 46; **Hrubesch-Millauer**, CHK, ZGB Art. 484, N. 3, s. 65; **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 11, s. 226; **Wolf/Hrubesch-Millauer**, N. 592, s. 165. İç ilişkide İsviçre Medeni Kanunu'nun 640. maddesinin üçüncü fıkrasının (TMK 682/III) kıyasen uygulama alanı bulacağı ve her bir mirasçının miras payı oranında sorumlu olacağına ilişkin olarak bkz. **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 37, s. 188.

⁸⁰ Ayrıca bkz. **Antalya/Sağlam**, s. 191; **Burkart**, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 484, N. 37, s. 411; **Dural/Öz**, N. 695, s. 149-150; **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 6, s. 272; **Hirtz**, s. 23; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 35, s. 187; **İmre/Erman**, s. 124; **İnan/Ertaş/Albaş**, N. 677, s. 236; **Kocayusufpaşaoğlu**, s. 267; **Öztan**, s. 299; **Piotet**, SPR IV/I, s. 130; **Serozan/Engin**, § 4, N. 144, s. 368; **Studhalter**, OFK, ZGB Art. 484, N. 8, s. 969; **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 11, s. 225; **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 26, s. 345; Lehine ölüme bağlı bağışlama yapılmış bağışlananın da vasiyet yükümlüsü olabileceği yönünde bkz. **Benziger**, s. 13; **Hirtz**, s. 21; **Kocayusufpaşaoğlu**, s. 267; **Studhalter**, OFK, ZGB Art. 484, N. 8, s. 969; **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 11, s. 225; **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 26, s. 345. Birden fazla vasiyet alacaklısının vasiyet yükümlüsü oldukları durumda, mirasbırakan tarafından bir belirleme yapılmamışsa bu kişilerin iç ve dış ilişkide vasiyet payları oranında sorumlu olacakları yönünde bkz. **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 6, s. 273.

⁸¹ **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 36, s. 188. Ayrıca bkz. **İnan/Ertaş/Albaş**, N. 681, s. 237.

⁸² **Beck**, s. 82; **Gürsoy**, s. 41; **Piotet**, SPR IV/I, s. 130; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 243.

⁸³ Benzer örnek için bkz. **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 279.

sırf maliki olduğu eşyanın vasiyete konu edilmiş olması sebebiyle vasiyet yükümlüsü olarak değerlendirilmemektedir⁸⁴. Zira borç ilişkisi nispi bir nitelik taşımakla birlikte yalnız vasiyet alacaklısı ve vasiyet yükümlüsü arasında hüküm ifade etmektedir. Bu sebeple de vasiyet alacaklısının, üçüncü kişiye karşı herhangi bir talepte bulunması söz konusu olmamaktadır. Üçüncü kişinin mülkiyetindeki eşyanın vasiyet edilmesi bu kimsenin vasiyet yükümlüsü kılındığı anlamına gelmemekte; burada bir tedarik vasiyeti olduğunu göstermektedir.

Üçüncü kişi, vasiyete konu eşyanın maliki olmakla bu ilişkiye dâhil olup olmama kararını verebilecek olan kişidir. Bu durum da üçüncü kişinin devre rıza gösterip göstermemesine göre değişiklik gösterecektir. Ancak üçüncü kişi, devre rıza gösterdiği durumda dahi vasiyet ilişkisinin bir tarafı olamayacak; onun görevi yalnız devir işlemlerine katılım göstermekle sınırlı olacaktır. Zira vasiyet borcu nezdinde doğmadığından üçüncü kişinin, vasiyetin yerine getirilmesi bakımından herhangi bir sorumluluğu bulunmamaktadır.

Tedarik vasiyetinde mirasbırakan, üçüncü bir kişiye ait eşyanın tedarikinin yanı sıra vasiyet yükümlüsü mirasçısına ait bir eşyanın da tedarikini vasiyet edebilmektedir⁸⁵. Ancak bu mirasçı tedarik vasiyeti bakımından bir üçüncü kişi sayılmamaktadır. Üçüncü kişi tedarike katılıp katılmama konusunda serbesttir. Buna karşılık, mirasbırakanın vasiyet yükümlüsünün mülkiyetinde ya da hukuki yetki alanı içinde bulunan bir eşyanın tedarikini vasiyet etmesi durumunda, vasiyet yükümlüsü, mirası reddetmiş olmadıkça, eşyayı, vasiyet alacaklısına devretmekle yükümlüdür⁸⁶. Vasiyet yükümlüsü mirasçının, bu anlamda bir üçüncü kişi sayılabilmesi için mirası reddetmiş olması gerekmektedir.

II. VASIYETTE BELİRTİLMİŞ ÜÇÜNCÜ KİŞİNİN MÜLKİYETİNDEKİ VASIYET EŞYASININ TEDARİKİ

Tedarik vasiyetinin yerine getirilmesi, vasiyet edilen eşyanın tedarik edilmesi yoluyla gerçekleşmektedir. Bunun için ise öncelikle vasiyet alacaklısı tarafından talepte bulunulması ardından da vasiyet yükümlüsü tarafından üçüncü kişi ile gerekli işlemlerin yapılması suretiyle vasiyet konusunun, vasiyet alacaklısına devrinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

⁸⁴ Bkz. **Grüniger**, KUKO, ZGB Art. 484, N. 5.

⁸⁵ **Burckhardt**, s. 68; **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 278; **Gürsoy**, s. 158; **Serozan/Engin**, § 4, N. 139, s. 365; **Studhalter**, OFK, ZGB Art. 484, N. 19, s. 971; **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 21, s. 228; **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 44, s. 352.

⁸⁶ **Benziger**, s. 83; **Burkart**, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 484, N. 75, s. 423; **Gürsoy**, s. 158; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 83, s. 200; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 260; **Wolf/Hrubesch-Millauer**, N. 611, s. 170.

A. Vasiyet Alacaklısının Talepte Bulunması

Vasiyet yoluyla vasiyet alacaklısı, vasiyetin yerine getirilmesine ilişkin bir alacak hakkı kazanmaktadır. Vasiyet alacaklısı, atanmış bir mirasçı gibi doğrudan hak sahibi olamadığından, vasiyet konusunu elde edebilmek adına sahip olduğu bu alacak hakkını ileri sürmek zorundadır. Vasiyetten doğan alacak hakkının ileri sürülmesi ise bu hakkın uzantısı olan talep hakkı ile mümkün olmaktadır. O halde vasiyet alacaklısının vasiyetin yerine getirilmesine ilişkin talepte bulunabilmesi için öncelikle vasiyet alacağına doğumunun daha sonra da muaccel olmasının beklenmesi gerekmektedir.

Vasiyet alacağına doğumu; mirasbırakanın ölümüyle (TMK m. 599/I); muaccel olması ise vasiyet yükümlüsünün mirası kabul etmesi ya da ret hakkının düşmesiyle gerçekleşmektedir (TMK m. 600/II).

1. Vasiyet Alacağına Doğumu

Vasiyetin maddi anlamda ölüme bağlı bir tasarruf olması sebebiyle vasiyet alacağına doğum anı, tasarrufun düzenlendiği an değil; mirasbırakanın ölüm anıdır. Zira ölüme bağlı tasarruflar, mirasbırakanın ölümü ile birlikte hüküm ve sonuç ifade etmeye başlamaktadırlar⁸⁷. Vasiyet alacağına doğumu, vasiyet alacaklısının, vasiyet yükümlüsüne karşı vasiyetin yerine getirilmesine ilişkin bir hakka sahip olduğu anı ifade etmektedir⁸⁸. Mirasbırakanın ölümü; bir başka deyişle mirasın açılmasıyla birlikte⁸⁹ vasiyet alacağı kendiliğinden doğmaktadır⁹⁰. Mirasın açılması ile birlikte ise vasiyet alacaklısının malvarlığında, vasiye-

⁸⁷ **Antalya/Sağlam**, s. 106; **Breitschmid, Peter**; Basler Kommentar (BSK), Zivilgesetzbuch II, Art. 457-977 ZGB, Art. 1-61 SchlT ZGB, 6. Auflage (Herausgeber: Thomas Geiser, Stephan Wolf), Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2019, Vor Art. 467-536, N. 20, s. 33-34; **Dorjee-Good, Andrea**; Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK), Erbrecht, 3. Auflage (Herausgeber: Peter Breitschmid, Alexandra Jungo), Schulthess Juristische Medien AG, Zürich-Basel-Genf 2016, ZGB Art. 498, N. 1, s. 111; **Druey**, § 11, N. 16, s. 145; **Dural/Öz**, N. 235, s. 50; **Eren/Yücer Aktürk**, s. 49, 132; **Gürsoy**, s. 3; **Hrubesch-Millauer**, CHK, ZGB Art. 481, N. 1, s. 54; **İmre/Erman**, s. 13, 53; **İşgüzar/Demir/Yılmaz**, s. 23; **Kılıçoğlu**, s. 24; **Kocayusufoğlu**, s. 125; **Köprülü**, s. 122-123; **Oğuzman**, s. 94; **Öztan**, s. 165; **Weimar**, BK, ZGB § 14, Einl., N. 1, s. 65.

⁸⁸ **Hirtz**, s. 36; **Saratz**, s. 50.

⁸⁹ Mirasın açılmasının, mirasbırakanın ölümü ile eş zamanlı olduğu ve aynı anlama geldiği yönünde bkz. **Göksu, Tarkan**; Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK), Erbrecht (Art. 457-640 ZGB), 3. Auflage (Herausgeber: Peter Breitschmid, Alexandra Jungo), Schulthess Juristische Medien AG, Zürich-Basel-Genf 2016, ZGB Art. 560, N. 4, s. 248; **Hrubesch-Millauer**, CHK, ZGB Art. 485, N. 2, s. 67; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 562, N. 29, s. 590.

⁹⁰ **Antalya/Sağlam**, s. 187; **Benziger**, s. 27; **Bürgi, Urs**; Kurzkomentar (KUKO), Schweizerisches Zivilgesetzbuch, 2. Auflage (Herausgeber: Andrea Büchler/Dominique Jakob), Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2018, ZGB Art. 562, N. 5; **Çabri**, N. 627, s. 380; **Druey**, § 11, N. 16-17, s. 145; **Dural/Öz**, N. 705, s. 151; **Escher, Arnold/Escher, Arnold**; Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch (Zürcher Kommentar), (ZK), III. Band: Erbrecht, Zweite Abtei-

te ilişkin talep hakkının içeriği kadar artış meydana gelmekte ve bu andan itibaren bu talep hakkı vasiyet alacaklısının malvarlığının bir parçasını oluşturmaktadır⁹¹. Mirasbırakanın ölümünden önce vasiyet alacaklısının böyle bir hakkı bulunmamaktadır.

Mirasbırakanın ölümüyle birlikte hak doğmuş olacağından vasiyet alacaklısı bu hak üzerinde serbestçe tasarruf edebilecektir⁹². Aynı sebepten vasiyet alacaklısının mirasbırakandan sonra ölmesi alacağın doğumunu etkilemeyecek; vasiyetin yerine getirilmesini talep hakkı külli halefiyet prensibi gereği vasiyet alacaklısının mirasçılara geçecektir⁹³. Ancak vasiyet alacağının doğmuş ve bu sebeple vasiyet alacaklısının malvarlığının bir parçasını oluşturuyor olması vasiyetin reddedilemeyeceği anlamına gelmemektedir⁹⁴.

2. Vasiyet Alacağının Muaccel Olması

Vasiyet alacağının muaccel olması, vasiyet alacaklısının mirasbırakanın ölümü ile birlikte elde ettiği vasiyet alacağının, vasiyet yükümlülüklerine karşı ileri sürülebilir olması anlamına gelmektedir⁹⁵. Vasiyet alacağının muaccel olacağı zaman, Türk Medeni Kanunu'nun 600. maddesinin ikinci fıkrasında hüküm altına alınmıştır. Söz konusu hükme göre: *“Bu alacak, tasarruftan aksi anlaşılmıyorsa vasiyet yükümlüsünün mirası kabul etmesi veya ret hakkının düşmesiyle muaccel olur”*⁹⁶. Bu durumda vasiyet alacağının muaccel olduğu an, vasiyet yükümlüsü mirasçılar tarafından mirasın açık ya örtülü olarak kabul edildiği ya da mirasın reddi için belirlenmiş üç aylık sürenin bittiği andır⁹⁷.

lung: Der Erbgang (Art. 537-640), Dritte Auflage, Schulthess & CO AG, Zürich 1960, ZGB Art. 562, N. 8, s. 132-133; **Hatemi**, § 8, N. 13, s. 114; **Hauptli, Matthias**; PraxisKommentar, Erbrecht, (PraxKomm Erbrecht), Nachlassplanung, Naiclassabwicklung, Willensvollstreckung, Prozessführung, 4. Auflage (Herausgeber: Daniel Abt/Thomas Weibel), Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2019, ZGB Art. 562, N. 3, s. 1205; **Hirtz**, s. 37; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 562, N. 29, s. 590; **İnan/Ertas/Albaş**, N. 681, s. 236; **Kocayusufpaşaoğlu**, s. 267; **Müller/Lieb-Lindenmeyer**, OFK, Art. 562, N. 1, 4, s. 1090; **Piotet**, SPR IV/I, s. 136; **Saratz**, s. 50; **Serozan/Engin**, § 4, N. 144, s. 368; **Tuor/Picenoni**, BK, ZGB Art. 562, N. 7, s. 604; **Tuor/Schnyder/Schmid/Jungo**, § 77, N. 24, s. 905; **Wolf/Hrubesch-Millauer**, N. 595, s. 165; BGer, 04.04.2011, 2C_821/2010, 2C_822/2010, E. 4.4.1 (www.bger.ch, E. T.: 16.01.2020).

⁹¹ **Baygın**, s. 197; **Benziger**, s. 27; **Gürsoy**, s. 67; **Hirtz**, s. 37; BGer, 04.04.2011, 2C_821/2010, 2C_822/2010, E. 4.4.1 (www.bger.ch, E. T.: 16.01.2020).

⁹² **Gürsoy**, s. 67; **Hirtz**, s. 37; **Saratz**, s. 50.

⁹³ **Gürsoy**, s. 67; **Hirtz**, s. 37; **Piotet**, SPR IV/I, s. 136; **Saratz**, s. 50.

⁹⁴ **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 562, N. 8, s. 133; **Hauptli**, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 562, N. 3, s. 1205; **Piotet**, SPR IV/I, s. 136.

⁹⁵ **Gürsoy**, s. 69; **Hirtz**, s. 38; **Saratz**, s. 52; **Tuor/Picenoni**, BK, ZGB Art. 562, N. 6, s. 604.

⁹⁶ Bu düzenlemenin yalnız vasiyet yükümlüsünün mirasçı olma ihtimalini içerdiğine ilişkin olarak bkz. **Dural/Öz**, N. 705, s. 151.

⁹⁷ **Antalya/Sağlam**, s. 187; **Baygın**, s. 198; **Beck**, s. 82; **Benziger**, s. 35; **Bürgi**, KUKO, ZGB Art. 562, N. 7; **Dural/Öz**, N. 705, s. 151; **Hirtz**, s. 38; **İnan/Ertas/Albaş**, N. 681, s. 237; **Kocayusuf-**

Maddedeki “*tasarruftan aksi anlaşılmıyorsa*” ifadesinden; bu hükmün bir yedek hukuk kuralı olduğu ve mirasbırakan tarafından aksinin kararlaştırılabileceği sonucuna ulaşılmaktadır⁹⁸. Bu durumda mirasbırakanın başka bir muacceliyet anı belirlemesi mümkündür. Türk Medeni Kanunu’nun 602. maddesinde de vasiyet alacağının daha sonra muaccel olmasına izin verilmektedir. Mirasbırakanın vasiyet alacağının muacceliyetini ileri bir tarihe ertelemesi mümkündür⁹⁹. Vasiyet alacağının muacceliyetinin en erken ölüm anına kadar öne alınıp alınmayacağı ise tartışmalıdır. Öğretide bir görüşe göre¹⁰⁰ vasiyet alacağının kanunda belirtilen süreden önce muaccel olması yalnız mirasbırakanın terekeyi yönetmek üzere bir vasiyeti yerine getirme görevlisi ataması durumunda mümkündür. Kanun hükmü yasal veya atanmış mirasçılar göz önünde bulundurularak kaleme alındığından vasiyeti yerine getirme görevlisi bakımından herhangi bir etki yaratmamaktadır. Mirasbırakanın vasiyeti yerine getirme görevlisi ataması halinde vasiyet alacağı, mirasın kabulünden ya da ret hakkının düşmesinden önce, mirasbırakanın ölümü anında muaccel olmaktadır. Muacceliyet tarihinin mirasçılar bakımından belirtilen tarihten geriye alınması, mirasçılardan tereke ile ilgili karar alma sürecinin kısılması anlamına gelerek mirasçılar bakımından külfet teşkil edebilir. Ancak vasiyeti yerine getirme görevlisi bakımından böyle bir zorluk bulunmamaktadır. Diğer bir görüş¹⁰¹ ise herhangi bir koşul aranmaksızın muacceliyetin öne alınabileceğini ileri sürmektedir. İki görüş

paşaoğlu, s. 267; **Özta**n, s. 298; **Saratz**, s. 51; **Serozan/Engin**, § 4, N. 144, s. 368; **Tuor/Picenoni**, BK, ZGB Art. 562, N. 8, s. 605; **Wolf/Hrubesch-Millauer**, N. 598, s. 166; BGE 83 II 427 S. 441 (www.bger.ch, E. T.: 16.01.2020) “...*Bu alacak, tasarruftan aksi anlaşılmıyorsa vasiyet yükümlüsünün mirası kabul etmesi veya ret hakkının düşmesiyle muaccel olur.*”, Yarg. 3. HD, 12.03.2018 T. ve E. 2017/13460, K. 2018/2335 (www.kazanci.com, E. T.: 12.01.2020). Vasiyet alacağının muaccel olabilmesi için vasiyetin açılmasının zorunlu olduğu yönünde bkz. Yarg. 3. HD, 05.11.2015 T. ve E. 2014/20723, K. 2015/17293; Yarg. 2. HD, 22.10.1998 T. ve E. 1998/11346, K. 1998/11322 (www.kazanci.com, E. T.: 12.01.2020).

⁹⁸ **Bürgi**, KUKO, ZGB Art. 562, N. 6; **Gürsoy**, s. 70; **Hirtz**, s. 38; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 562, N. 6, s. 578; **Saratz**, s. 51; BGer, 04.04.2011, 2C_821/2010, 2C_822/2010, E. 4.4.1; (www.bger.ch, E. T.: 16.01.2020 tarihinde erişilmiştir). Düzenlemenin emredici olmadığı ve bu sebeple aksinin kararlaştırılabileceğine ilişkin olarak bkz. **Dural/Öz**, N. 708, s. 152; **Piotet**, SPR IV/I, s. 135. Bu hükmün, mirasbırakan tarafından muacceliyet için herhangi bir tarih belirlenmesi durumunda uygulanacağına ilişkin olarak bkz. **Druey**, § 11, N. 17, s. 146. Vasiyet alacağının muacceliyetinin de bir vadeye ya da koşula bağlanabileceği yönünde bkz. **İnan/Ertaş/Albaş**, N. 682, s. 237.

⁹⁹ **Baygın**, s. 198; **Dural/Öz**, N. 707, s. 152; **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 562, N. 10, s. 133; **Hirtz**, s. 39; **İnan/Ertaş/Albaş**, N. 682, s. 237; **Saratz**, s. 51; **Serozan/Engin**, § 4, N. 144, s. 368; **Tuor/Picenoni**, BK, ZGB Art. 562, N. 9, s. 605; **Tuor/Schnyder/Schmid/Jungo**, § 77, N. 26, s. 906; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 266; **Wolf/Hrubesch-Millauer**, N. 598, s. 166. Vasiyetin ifasının geçici bir nedenden imkânsız olması halinde muacceliyetin bu imkânsızlığın ortadan kalmasıyla başlayacağı yönünde bkz. **İnan/Ertaş/Albaş**, N. 682, s. 237.

¹⁰⁰ **Tuor/Picenoni**, BK, ZGB Art. 562, N. 8a-9, s. 605; Aynı yönde bkz. **Hauptli**, PraxKomm Erb-recht, ZGB Art. 562, N. 3, s. 1205.

¹⁰¹ **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 562, N. 10, s. 133-134; **Druey**, § 11, N. 17, s. 146; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 562, N. 6, s. 578; **Piotet**, SPR IV/I, s. 135.

taftatlarını birleştiren nokta ise mirasbırakanın mirasçısını vasiyeti yerine getirmekle yükümlendirmesi halinde, mirasçının mirası kabul etmeden önce vasiyeti yerine getirmesinin, mirasçının mirası ret hakkının kaybına yol açması gerektiğini savunmalarıdır¹⁰².

Vasiyet yükümlüsünün tek bir mirasçı olması halinde bu mirasçının mirası kabul etmesi ya da ret süresi içinde tereke ile ilgili işlemlerde bulunması halinde mirası kabul etmiş sayılması (TMK m. 610/II, ZGB Art. 571/II) vasiyet alacağını muaccel hale getirecektir. Buna karşılık bütün mirasçılardan vasiyet yükümlüsü olduğu ihtimalde, içlerinden birinin mirası kabul etmesi ya da kabul anlamına gelecek davranışlarda bulunması muacceliyet tarihinin öne çekilmesi sonucunu doğurmayacaktır. Bu durumda vasiyet alacağı ya bütün mirasçılardan mirası kabul etmesi ya da üç aylık sürenin ret beyanı yapılmaksızın geçirilmiş olması durumunda muaccel olacaktır¹⁰³.

B. Vasiyet Eşyasının Devri

Tedarik vasiyeti, vasiyete konu eşyanın, öncelikle tedarik edilmesi ve sonrasında devredilmesine yönelik bir vasiyettir. Bu sebeple tedarik vasiyetinin tam anlamıyla yerine getirilmiş olması, vasiyete konu eşyanın devri ile mümkün olmaktadır. Vasiyet alacaklısının devre yönelik talebi ile birlikte vasiyet yükümlüsü, vasiyet eşyasını devretmekle yükümlü olmaktadır. Vasiyet eşyasının devri, bu eşyanın bir taşınır olması durumunda teslim ya da teslime eşdeğer bir zilyetliğin devri yoluyla; taşınmaz olması durumunda ise tapu siciline tescil ile mümkün olacaktır¹⁰⁴.

Vasiyet yükümlüsü devre yanaşmadığı takdirde Türk Medeni Kanunu'nun 600. maddesinin üçüncü fıkrası gereği, vasiyet alacaklısına bir dava hakkı tanınmaktadır. Anılan hükme göre: "*Vasiyet alacaklısı, yükümlülüğünü yerine getirmeyen vasiyet yükümlüsüne karşı, vasiyet edilen malın teslimini veya hak-*

¹⁰² Muacceliyet tarihinin yalnız vasiyeti yerine getirme görevlisi atanması halinde geri alınmış olacağını savunarak bu görüş taraftarlarından ayrılan *Tuor/Picenoni*, bu hususta bu görüş taraftarlarıyla aynı görüşü paylaşmaktadır, bkz. **Tuor/Picenoni**, BK, ZGB Art. 562, N. 9, s. 605. Buna karşılık diğer bir görüş, bu süreçte vasiyetin yerine getirilmesinin, Türk Medeni Kanunu'nun 610. maddesinin ikinci fıkrası (ZGB 571/II) uyarınca tereke işlerine karışılması nedeniyle ret hakkının düşmesi anlamına geldiği ve böyle bir durumda vasiyet yükümlüsü mirasçının mirası reddemeyeceğini ileri sürmektedir, bkz. **Bürgi**, KUKO, ZGB Art. 562, N. 7, s. 1647.

¹⁰³ **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 562, N. 6, s. 578. Buna karşılık birden fazla mirasçının vasiyeti yerine getirmekle görevlendirilmesi halinde bunlardan birinin mirası kabul etmesinin vasiyet alacağını muaccel hale getireceği yönünde bkz. **Gürsoy**, s. 70; **Hauptli**, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 562, N. 3, s. 1205; **Müller/Lieb-Lindenmeyer**, OFK, Art. 562, N. 4, s. 1091.

¹⁰⁴ **Eren/Yücer Aktürk**, s. 23; **Eviz**, s. 402; **Kocayusufoğlu**, s. 51; **Köprülü**, s. 12; **Öztaş**, s. 23; **Serozan/Engin**, § 1, N. 74, s. 84; **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 2, s. 336; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 264.

kın devrini; vasiyet konusu bir davranış ise, bunun yerine getirilmemesinden doğan zararın giderilmesini dava edebilir.” Bu durumda tedarik yükümlülüğünü yerine getirmeyen vasiyet yükümlüsüne karşı vasiyet alacaklısı tarafından vasiyetin ifası davası açılabilir.

1. Vasiyette Devir Borcuna İlişkin Kanuni Düzenleme ve Tedarik Vasiyeti Bakımından Değerlendirilmesi

Vasiyet yükümlüsünün devir borcuna ilişkin kanuni düzenleme Türk Medeni Kanunu'nun 518. maddesidir. Maddenin kenar başlığı teslim borcu olarak kaleme alınmıştır. Buradaki teslimden kasıt yalnız taşınırların genel devir yöntemi olan teslim değildir. Maddedeki teslim kavramının içine her bir vasiyet konusuna özgü devir yolları girmektedir. Bu durumda taşınırlarda sadece teslim değil; zilyetliğin diğer devir yolları, taşınmazlarda tescil, alacaklarda alacağın devri, tereke taşınmazları üzerinde intifa hakkı kurulmasında da intifa hakkının tapu siciline tescili bu madde kapsamına girmektedir.

Anılan maddeye göre *“Bırakılan belirli mal, mirasın açılması anındaki durumuyla teslim olunur; yarar ve hasar, mirasın açılması anında kendisine belirli mal bırakılana geçer. Tasarrufu yerine getirme ile yükümlü olan kimse, mirasın açılmasından sonra bırakılan belirli mala yaptığı harcamalar ve mala verdiği zararlardan dolayı, vekâletsiz iş görenin haklarına sahip ve borçlarıyla yükümlü olur.”*

İsviçre hukuk öğretisinde anılan hükmün tedarik vasiyeti bakımından uygulama alanı bulup bulamayacağı tartışmalıdır. Bir görüş tarafından¹⁰⁵ hükmün, yalnız mirasın açıldığı anda terekede bulunan eşyalarla sınırlı olarak uygulama alanı bulabileceği; bu sebeple tedarik vasiyeti bakımından uygulama alanı bulamayacağı belirtilmektedir. Bu görüş, sadece bir tereke objesinin *“...miras açıldığı anda bulunduğu...”* halden söz edilebileceğinden bahisle hükmün, yalnız tereke objeleri bakımından uygulama alanı bulacağını ifade etmektedir. Buna karşılık diğer bir görüş tarafından¹⁰⁶ ise hükmün, terekede bulunup bulunmadığına bakılmaksızın belirli bir eşyanın vasiyet edilmiş olması bakımından geçerli olduğu vurgulanmaktadır. Bu sebeple hükmün, misli bir eşyanın değil; gayrimisli bir eşyanın tedariki söz konusu olduğunda da uygulanabileceği savunulmaktadır. Ancak, vasiyet yükümlüsünü üzerinde hâkimiyeti olmadığı bir

¹⁰⁵ Bkz. **Weimar**, BK, ZGB Art. 485, N. 2, s. 358. Aynı yönde bkz. **Albaş**, s. 141.

¹⁰⁶ **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 485, N. 1, s. 280; **Tuor**, BK, ZGB Art. 485, N. 2, s. 280. Ayrıca açık olmayan ancak benzer yönde görüş için bkz. **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 485, N. 1, s. 204. Yazara göre hüküm daha çok terekede bulunan tereke değerleri bakımından uygulanacak; buna karşılık istenilen kaynaklardan elde edilebilen spesifik olarak değil türe özgü tanımlanmış nesnelere bakımından uygulama alanı bulamayacaktır.

eşya sebebiyle sorumlu tutmak pek mümkün görünmemektedir¹⁰⁷. Vasiyet alacaklısı bakımından da, vasiyet yükümlüsünün dahi hâkimiyet alanında olmayan bir eşya için yarar ve hasarın geçtiğinden söz edilememesi gerekir. Vasiyet eşyasının maliki üçüncü kişidir ve bu eşya üzerinde dilediği gibi tasarrufta bulunma hakkına sahiptir. Vasiyet, her zaman, vasiyet alacaklısı ile vasiyet yükümlüsü arasında bir borç ilişkisi doğurduğundan; vasiyete ilişkin hükümler de genel olarak bu ikili arasındaki ilişkiyi düzenlemek amacıyla getirilmiş hükümlerdir. Hükümün, kaleme alınmış tarzına da dikkat edilecek olursa, vasiyet eşyasının, belki yalnız terekede bulunması durumu için değil ancak; vasiyet yükümlüsünün hâkimiyetinde (terekede ya da kişisel malvarlığında) olan eşyalar bakımından devir borcunu düzenlediği açıktır. Hal böyle iken tedarik vasiyetinde, vasiyet borcunun ifasına ilişkin meselelerde öncelikle ölüme bağlı tasarrufta bir düzenleme yapılıp yapılmadığına bakılması; yoksa niteliğine uygun düştüğü ölçüde (TMK m. 5) Türk Borçlar Kanunu hükümlerine başvurulması gerekmektedir¹⁰⁸.

Vasiyet yükümlüsünün tedarik amacıyla yaptığı harcamalara gelinecek olursa tedarik vasiyeti de terekenin değeri üzerinden ifa edilen bir vasiyet türü olduğundan tedarik masraflarının terekeden karşılanması ya da bunun için vasiyet yükümlüsünün kendi malvarlığına başvurusu gerekmektedir¹⁰⁹. Tereke veya vasiyet yükümlüsünün elindeki meblağın tedarik masraflarını karşılamaması durumunda Türk Medeni Kanunu'nun 519. maddesinin birinci fıkrası gereğince tenkise gidilmelidir¹¹⁰. Kesinleşmiş tenkis kararı ile birlikte vasiyet alacaklısına ödenecek borcun kapsamı karara uygun bir şekilde azaltılır ve kararda belirtilen borç miktarının yerine getirilmesi ile birlikte vasiyet yükümlüsü borcu ifa etmiş olur.

Tedarik edilmesi vasiyet edilen eşyanın misli bir eşya olması durumunda genel itibariyle herhangi bir sorun yoktur. Ancak, hiçbir şekilde bölünemeyen ya da bir değer kaybı olmadan bölünemeyen bir konunun vasiyet edilmesi halinde problem yaşanması mümkündür. Zira bu durumda vasiyet borcunun tenkis edilen değere denk düşen bir para edimiyle ödenmesi gerekir ki bu da mirasbırakanın vasiyet alacaklısına bir eşya kazandırma isteği ile ters düşmektedir. Bu

¹⁰⁷ Mirasbırakanın gayrimisli bir eşyanın tedarikini vasiyet etmesi durumunda vasiyet yükümlüsünün eşyadaki ayıplardan sorumlu olmayacağı yönünde bkz. **Beck**, s. 79-80.

¹⁰⁸ Aynı yönde bkz. **Albaş**, s. 142; **Weimar**, BK, ZGB Art. 485, N. 5, s. 359.

¹⁰⁹ **Hirtz**, s. 122; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 86, s. 201; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 258.

¹¹⁰ **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 86, s. 201; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 258. Vasiyet edilen eşyanın, terekenin değerini, vasiyet yükümlüsünün miras payını (saklı payın indirilmesi durumunda) ya da kazandırmayı aşmaması gerektiği (ZGB 486/I, TMK 519/I) yönünde bkz. **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 44, s. 352. Aynı yönde bkz. **Eren/Yücer Aktürk**, s. 149; **Öztan**, s. 302-303; **Serozan/Engin**, § 4, N. 139, s. 365-366.

durumda İsviçreli yazarların çözüm önerisi vasiyet alacaklısının rızasının alınması ve bölünmez mal vasiyetinin tenkisine ilişkin kuralların kıyasen uygulanması gerektiği yönündedir¹¹¹. Türk Medeni Kanunu'nun bölünmez mal vasiyetinin tenkisini konu edinen 564. maddesinin birinci fıkrasına göre: “*Değerinde azalma meydana gelmeksizin bölünmesine olanak bulunmayan belirli bir mal vasiyeti tenkise tabi olursa, vasiyet alacaklısı, dilerse tenkisi gereken kısmın değerini ödeyerek malın verilmesini, dilerse tasarruf edilebilir kısmın değerini karşılayan parayı isteyebilir.*” Bu durumda vasiyet alacaklısına ya tenkise girecek kısmın değerini ödeyerek vasiyet edilen malın verilmesini isteme ya da tenkis edilen vasiyet borcundan kalan kısmın parasal karşılığını isteme şeklinde bir seçim hakkı tanınmaktadır.

Mirasbırakanın mirasçısına ait bir eşyanın tedarikini öngörmesi durumunda¹¹² bu mirasçı aynı zamanda vasiyet yükümlüsü ise vasiyet yükümlüsünün borcu bir verme borcudur. Üçüncü kişideki eşyanın vasiyeti söz konusu olduğunda ise vasiyet yükümlüsü genellikle bu eşyayı ilk önce kendisi tedarik etmekte¹¹³; daha sonra vasiyet alacaklısına devretmektedir. Bu sebeple burada da vasiyet yükümlüsü hem bir verme hem de eşyanın üçüncü kişilerden tedariki için gerekli işlemlerin yapılması kapsamında bir yapma borcu altındadır¹¹⁴.

2. Üçüncü Kişinin Vasiyet Eşyasının Devrini Kabul Edip Etmemesine Göre Vasiyet Borcunun Akıbeti

Başkasına ait bir eşyanın tedarikini vasiyet eden mirasbırakan, yabancı bir eşya üzerinde bir tasarrufta bulunmamaktadır¹¹⁵. Zira bu şekildeki bir vasiyetle üçüncü kişinin malvarlığına bir müdahale gerçekleşmemektedir. Vasiyet borcu, burada da tamamen vasiyet yükümlüsü ile vasiyet alacaklısı arasında doğmaktadır. Üçüncü kişinin tedarik vasiyetinin ifası için gerekli olan hukuki işlemlere katılımı iradidir ve bu kişiyi, katılıma zorlayacak hukuki bir mekanizma bulun-

¹¹¹ **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 86, s. 201.

¹¹² Mirasbırakanın terekesi ile mirasçıların kişisel malvarlıkları birbirinden ayrı olduğundan; mirasçıya ait malın vasiyet edilmesi durumunda da terekede bulunmayan bir malın vasiyeti söz konusu olmaktadır.

¹¹³ Vasiyet yükümlüsünün, vasiyet alacaklısına yapılacak bu devri doğrudan üçüncü kişiye de bırakabileceği yönünde bkz. **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 44, s. 352.

¹¹⁴ **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 84, s. 200.

¹¹⁵ **Burkart**, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 484, N. 75, s. 423; İsviçre Federal Mahkemesinin, mirasbırakanın yabancı bir eşya üzerindeki ölüme bağlı tasarrufun etkisizliğini bildiği ve böylece tedarik vasiyetinin mevcut olamayacağını ifade eden kararı için bkz. BGer, 07.08.2008, 5A_114/2008 E. 5.2 (www.bger.ch, E. T.: 31.01.2020). Kararın eleştirisi için bkz. **Wolf, Stephan/Ballmer, Barbara/Wild, Christian**; Erbrecht, Entwicklungen 2008, njus.ch, Stämpfli Verlag AG, Bern 2009, s. 49.

mamaktadır¹¹⁶. Bu sebeple tedarik vasiyetinde, üçüncü kişinin devri kabul etmesi ve kabul etmemesi durumları bakımından ayrı ayrı incelenmesi gerekmektedir.

a. Üçüncü Kişinin Kabul Etmesi Durumunda

Mirasbırakanın üçüncü bir kişinin mülkiyetindeki veya hukuki yetki alanı içindeki bir eşyayı vasiyet etmesi durumunda¹¹⁷ vasiyet yükümlüsü, sadece eşyanın vasiyet alacaklısına devri yükümlülüğü altında olmayıp aynı zamanda vasiyet edilen eşyanın üçüncü bir kişiden sağlanması yükümlülüğü altındadır. Burada vermeye ilişkin yükümlülüğe ek olarak yapmaya ilişkin bir yükümlülük söz konusudur. Başka bir deyişle eşyanın üçüncü kişide olması durumunda tedarik vasiyeti hem bir verme hem de bir yapma borcu doğurmaktadır. Borcu sona erdirecek ifa, eşyanın önce vasiyet yükümlüsünün malvarlığına daha sonra da vasiyet alacaklısının malvarlığına devriyle gerçekleşir¹¹⁸. Vasiyet yükümlüsünün devri, bizzat üçüncü kişiye bırakması da mümkündür¹¹⁹. Bununla birlikte ifa, vasiyet yükümlüsü ile malik arasında üçüncü kişiye (vasiyet alacaklısına) yönelik edime ilişkin bir sözleşme (üçüncü kişi lehine gerçek olmayan sözleşme) yapılması ve vasiyet alacaklısının da bu sözleşmede edim alacaklısı olması yoluyla da gerçekleştirilebilir (TBK m. 129/I)¹²⁰. Böyle bir sözleşmede vasiyet alacaklısının üçüncü kişiye karşı bir ifa talebi söz konusu olmamakta; vasiyet alacaklısına yapılacak ifa, vasiyet yükümlüsü tarafından talep edilmektedir¹²¹. Vasiyet borcunu ifa etmenin üçüncü ve son yolu ise üçüncü

¹¹⁶ **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 259. Aynı yönde bkz. **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 85, s. 201. Tedarik vasiyetinin yerine getirilebilmesi için vasiyet eşyasının mutlaka tedarik edilebilir olması gerektiği bunun için de vasiyet eşyası üzerinde hak sahibi olan kişinin hukuki işlemlere iradi katılımının şart olduğu yönünde bkz. **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 260.

¹¹⁷ Asıl bu durumda tedarik vasiyetinin söz konusu olduğuna ilişkin olarak bkz. **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 84, s. 200.

¹¹⁸ **Beck**, s. 79; **Burkart**, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 484, N. 74, s. 423; **Gürsoy**, s. 157; **Hirtz**, s. 121; **Wolf/Buf**, s. 568. Tedarik edilmesi gereken eşyaya ilişkin talep, vasiyet yükümlüsü ile üçüncü kişi arasında imzalanan sözleşme ile vasiyet alacaklısı tarafından üçüncü kişiye karşı ileri sürülebilir hale gelmemektedir. Ancak, vasiyet yükümlüsünün, vasiyet konusunu, vasiyet alacaklısına devir amacıyla iktisap etmesi; buna rağmen devri gerçekleştirilmemesi halinde eşyanın icra takibine konu edilmesi mümkündür, bkz. **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 84, s. 200-201.

¹¹⁹ **Weimar**, BK, ZGB Art. 484, N. 44, s. 352.

¹²⁰ **Burkart**, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 484, N. 74, s. 423; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 84, s. 200. **Türk Borçlar Kanunu 129/I**: “Kendi adına sözleşme yapan kişi, sözleşmeye üçüncü kişi yararına bir edim yükümlülüğü koydurmuşsa, edimin üçüncü kişiye ifa edilmesini isteyebilir.”

¹²¹ Bkz. **Gauch, Peter/Schluep, Walter R.**; Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil, Bad II, 10. Auflage (Bearbeitet von Susan Emmenegger), Schulthess Juristische Medien AG, Zürich-Basel-Genf 2014, N. 3884, s. 357; **Koller, Alfred**; OR AT, Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil, Handbuch des allgemeinen Schuldrechts, 4. Auflage, Stämpfli Verlag AG, Bern 2017, N. 73.42, s. 1281; **von Tuhr, Andreas/Escher, Arnold**; Allgemeiner Teil des Schweizerischen Obligationenrechts, Zweiter Band, Dritte Auflage, Schulthess Polygraphischer Verlag AG, Zürich 1974, s. 236-237; **Zellweger-Gutknecht, Corinne**; Basler Kommentar (BSK), Obligationenrecht, Band I, 7. Auflage (Herausgeber: Corinne Widmer Lüchinger/David Oser), Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2019, Art. 112 OR, N. 13-14, s. 812.

kişi lehine gerçek bir sözleşme imzalanmasıdır. Bu durumda ise yine sözleşmenin tarafı olmamakla birlikte vasiyet alacaklısının, edimin ifasını isteme hakkı bulunmaktadır (TBK m. 129/II)¹²². Ancak, vasiyet alacaklısının talepte bulunması ile değil; vasiyet eşyasının, vasiyet alacaklısının zilyetliğine aktarılması sonucunda borç ifa edilmiş olmaktadır¹²³.

b. Üçüncü Kişinin Kabul Etmemesi Durumunda

Tedarik vasiyeti mirasbırakanın yabancı bir eşya üzerindeki tasarrufu değildir. Mirasbırakanın, elbette, yabancı bir malvarlığı alanına müdahale etme gibi bir hukuki gücü bulunmamaktadır¹²⁴. Tedarik vasiyeti, diğer her vasiyet gibi, tamamen vasiyet yükümlüsü ile vasiyet alacaklısı arasında, vasiyet yükümlüsünün terekede bulunan bir eşyayı değil; kendi malvarlığından ya da üçüncü kişinin malvarlığından bir vasiyet konusunu devretmekle yükümlü olduğunu içeren bir borç kurmaktadır. Vasiyet alacaklısının üçüncü kişiye karşı dava edilebilir ve ileri sürülebilir bir talep hakkının varlığından ise kesinlikle söz edilememektedir¹²⁵. Üçüncü kişinin ifadan kaçınması durumunda vasiyet yükümlüsü bakımından ifanın sonradan imkânsız hale gelmesi söz konusu olacaktır¹²⁶. Bu-

¹²² **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 84, s. 200; **Türk Borçlar Kanunu madde 129/II**: “Üçüncü kişi veya üçüncü kişiye halef olanlar da, tarafların amacına veya örf ve âdete uygun düştüğü takdirde edimin ifasını isteyebilirler. Bu durumda, üçüncü kişi veya ona halef olanlar bu hakkı kullanmak istediklerini borçluya bildirdikten sonra, alacaklı borçluyu ibra edemeyeceği gibi, borcun nitelik ve kapsamını da değiştiremez.” Ayrıntılı bilgi için bkz. bkz. **Gauch/Schleup**, N. 3887 vd., s. 358 vd.; **Koller**, N. 73.34 vd., s. 1279 vd.; **von Tuhr/Escher**, s. 237 vd.; **Zellweger-Gutknecht**, BSK, OR Art. 112, N. 15 vd., s. 813 vd.

¹²³ **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 84, s. 200.

¹²⁴ Vasiyet yükümlüsünün kendi malını borçlanmış olduğu ihtimalde ise vasiyet yükümlüsünün malvarlığına icra takibi yoluyla başvurulması mümkündür. Ancak, bu imkân, sadece, vasiyet yükümlüsünün mirası reddetmeyip vasiyet yükümlüsü olarak kalması durumunda kullanılabilir. Görüldüğü üzere bu durumda da yabancı bir malvarlığına (bu durumda vasiyet yükümlüsünün malvarlığına) müdahaleyi başlatan yine mirasbırakanın iradesi değildir. Vasiyet yükümlüsünün mirası reddederek bu yükümlülükten kurtulma imkânı bulunmaktadır. Öyleyse, kendi malvarlığına bir müdahalede bulunulmasına sebep olan ve buna bir şekilde rıza göstermiş sayılan, mirası reddetmeyen vasiyet yükümlüsüdür, bkz. **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 85, s. 201.

¹²⁵ **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 84; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 260; **Wolf/Hrubesch-Millauer**, N. 611, s. 170.

¹²⁶ Ancak bu durumun sadece üçüncü kişideki eşyanın ferdan tayin edilmiş; başka bir deyişle parça borcunun konusu oluşturan bir eşya olması durumunda söz konusu olması gerekir. Eşyanın başka bir kimseden tedariki mümkünse bu durumda ifanın imkânsız hale gelmediği kabul edilmelidir. Burada önemli olan mirasbırakanın iradesidir. Mirasbırakanın iradesi eşyanın mutlak belirlenen üçüncü kişiden tedarik edilmesi yönünde ise bu durumda borç sonraki imkânsızlık nedeniyle ifa edilemeyecektir. Tedarik vasiyetinin, tür bakımından belirlenmiş; dolayısıyla misli bir eşyanın tedarikine yönelik olması durumunda tür var olduğu sürece vasiyetin yerine getirilmesi de mümkün olacağından, örneğin fahiş fiyat nedeniyle, bir sübjektif imkânsızlık meydana gelmeyeceği yönünde bkz. **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 562, N. 33, s. 592; **von Tuhr/Escher**, s. 95. Misli eşyalar bakımından tedarikin her zaman mümkün olacağı yönünde bkz. **Piotet**, SPR IV/I, s. 131. Tür ne kadar kısıtlı ise objektif imkânsızlığın ortaya çıkmasının da o kadar kolay olduğu yönünde bkz. **von Tuhr/Escher**, s. 95.

radaki imkânsızlık türü, borçlunun sorumlu tutulamayacağı¹²⁷ sonraki subjektif imkânsızlıktır¹²⁸.

Vasiyet alacağının doğumu mirasın açılması; bir başka deyişle mirasbırakanın ölümü ile gerçekleşmektedir. Edimin yerine getirilmesinin sonraki imkânsızlığı ise bu tarihten sonra meydana gelmiş bir imkânsızlığı ifade etmektedir¹²⁹. Vasiyet ediminin imkânsızlığı, vasiyet yükümlüsünün fiilî ya da hukuki bir sebepten, borçlanılmış edimi, öngörülemeyen bir zaman dilimi için yerine getiremeyecek olmasını ifade etmektedir¹³⁰. İmkânsızlığın yalnız somut olaydaki borçlu bakımından mevcut olması durumunda subjektif imkânsızlık söz konusu olmaktadır. Borçlunun borcu ödemesinin, kusursuz olarak, kişisel ya da ekonomik sebeplerle kendisinden beklenemeyeceği durumlarda da her zaman subjektif imkânsızlık mevcuttur¹³¹. Üçüncü kişideki vasiyet eşyasının tedariki bakımından ortaya çıkacak subjektif kusursuz sonraki imkânsızlık ise üçüncü kişinin eşyanın devrini kabul etmemesi ya da bu kişinin ileri sürdüğü devir koşullarının vasiyet yükümlüsü tarafından karşılanabilir olmaması, örneğin fahiş bir fiyat karşılığında devrin kabul edilmesi durumları için söz konusu olmaktadır¹³². Bu durumda borçlunun kusuru olmadığından; Türk Borçlar Kanunu'nun 112. maddesinin birinci fıkrası (OR Art. 97/I) uyarınca bir sorumluluk gündeme gelmemekte; 136. maddesinin birinci fıkrası (OR Art. 119/I) uyarınca borçlunun sorumlu tutulamayacağı bir sebepten alacağın yerine getirilememesi durumu ortaya çıkmaktadır¹³³.

¹²⁷ İmkânsızlık ayrımları bakımından önemli olanın borçlunun kusurlu olup olmamasının değil; borçlunun bu imkânsızlıktan sorumlu tutulup tutulamayacağı olduğu yönünde bkz. **Dural, Mustafa**; Borçlunun Sorumlu Olmadığı Sonraki İmkânsızlık (BK 117), İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1976, s. 109 vd.

¹²⁸ **Burkart**, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 484, N. 72, 75, s. 422-423; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 484, N. 85, s. 201; **Piotet**, SPR IV/I, s. 131; **Wolf/Genna**, SPR IV/I, s. 260; **Wolf/Hrubesch-Millaer**, N. 611, s. 170. Burada sadece edimin subjektif imkânsızlığı söz konusu olduğundan vasiyet yükümlüsünün İsviçre Medeni Kanunu'na göre edimi yerine getirmekle yükümlü olduğu ve yalnız edimin objektif imkânsızlığı durumunda vasiyet yükümlüsünün yükümlü olmayacağına ilişkin olarak bkz. **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 21, s. 279.

¹²⁹ **Burckhardt**, s. 135; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 562, N. 29, s. 590.

¹³⁰ **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 562, N. 30, s. 590.

¹³¹ **Eren**, N. 3259, s. 1166; **Gauch/Schleup**, N. 2567, s. 96; **Oğuzman, M. Kemal/Öz, M. Turgut**; Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt I, 6098 sayılı Yeni Türk Borçlar Kanunu'na Göre Güncellenip Genişletilmiş 16. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2018, N. 1462, s. 447; **von Tuhr/Escher**, s. 94 vd. **Wiegand, Wolfgang**; Basler Kommentar (BSK), Obligationenrecht, Band I, 7. Auflage (Herausgeber: Corinne Widmer Lüchinger/David Oser), Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2019, Art. 97 OR, N. 14, s. 695.

¹³² **Burckhardt**, s. 143; **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 21, s. 279; **Hirtz**, s. 121; **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 562, N. 34, s. 592-593; **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 26, s. 229.

¹³³ Vasiyetin yerine getirilmesinin imkânsız olması durumunda Türk Borçlar Kanunu'nun 27. ve 136. maddelerinin uygulanacağına ilişkin olarak bkz. **İnan/Ertas/Albaş**, N. 680, s. 236. Bu noktada borcun ikamesiz olarak sona erdiğine ilişkin olarak bkz. **Aeppli, Viktor**; Kommentar zum

Hem Türk Borçlar Kanunu hem İsviçre Borçlar Kanunu bakımından borçlunun sorumlu tutulamayacağı sonraki imkânsızlık, borcu sona erdiren bir sebep olarak düzenlenmektedir (TBK m. 136/I, OR Art. 119/I). Ancak öğretilerde bir görüşe göre¹³⁴, Alman Medeni Kanunu'nun konuya ilişkin hükümlerinden hareketle, bu imkânsızlık, yalnız vasiyet yükümlüsünün sorumlu olduğu birincil edim yükümlülüğü bakımından sona erdirici bir etki yaratmaktadır. Dolayısıyla sona eren edim yükümlülüğü, mirasbırakanın tedarikini vasiyet ettiği eşyaya ilişkindir. Buna karşılık vasiyet yükümlüsü, bu eşyanın objektif değerini borçlanmaktadır. Zira üçüncü kişinin devre razı olmaması durumunda, yapılması planlanan tedarik masrafları terekeye kalarak bu oranda tasarruf edilmekte ve ekonomik anlamda mevcut edim yükümlülüğünden kurtulmak suretiyle pasiflerin azaltılması yoluyla tedarik edilecek eşyaya eşdeğer bir malvarlığı menfaati sağlanmış olmaktadır. Üçüncü kişinin devre ilişkin yerine getirilmesi borçludan beklenemeyecek koşullar ileri sürmesi durumunda ise bu elverişsiz koşullara rağmen tedarik hala mümkün olduğundan vasiyet alacağı dönüşmekte ve eşyanın objektif ikame değerine yönelinmektedir. Bu durumda vasiyet yükümlüsü ancak, eşyanın objektif değerini vasiyet alacaklısına vermek suretiyle borçtan kurtulabilecektir¹³⁵.

Alman Medeni Kanunu'nda (BGB § 2170/II), tedarik vasiyetinde tedarikin mümkün olmaması durumu için eşyanın objektif değerinin borçlanılacağına ilişkin açık bir hüküm bulunmaktadır¹³⁶. Ancak, Türk-İsviçre Medeni Kanunlarında konuya ilişkin bir düzenleme bulunmamakta; kanun koyucu mirasbırakan tarafından aksi öngörülmüş olmadıkça vasiyet konusunun terekede bulunmamasını dahi vasiyet borcunu sona erdiren bir sebep olarak kabul etmektedir (TMK m. 517/III, ZGB Art. 484/III)¹³⁷. Buna rağmen İsviçre hukuk öğretisinde¹³⁸, Al-

Schweizerischen Zivilgesetzbuch (ZK), Band V: Obligationenrecht, Teilband V 1h: Das Erlöschen der Obligationen, Erste Lieferung, Dritte, völlig neu bearbeitete Auflage (Herausgeber: Peter Gauch), Schulthess Polygraphischer Verlag, Zürich 1991, Art. 114-126 OR, Art. 119 OR, N. 60, s. 101. Aksi görüş için bkz. **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 562, N. 30, s. 590.

¹³⁴ **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 562, N. 35-36, s. 593. Açık olmamakla birlikte benzer yönde bkz. **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 21, s. 279; **Serozan/Engin**, § 4, N. 139, s. 365. Vasiyet borcunun ifasının imkânsız olmasından vasiyet yükümlüsünün sorumlu tutulamayacağı; ancak bunun için vasiyet borcunun, mirasbırakanın aynen olmasa bile değer olarak mutlaka vasiyet alacaklısının eline geçmesini istediği, bir tedarik, çeşit ya da kaim değer vasiyetinden doğmamış olması gerektiği yönünde bkz. **Serozan/Engin**, § 4, N. 139, s. 365.

¹³⁵ **Huwiler**, BSK, ZGB Art. 562, N. 35-36, s. 593.

¹³⁶ **BGB § 2170/II**: "Vasiyet yükümlüsü, tedarik mümkün değilse, değeri ödemekle yükümlüdür. Tedarikin yalnız aşırı masraf gerektirerek mümkün olması halinde vasiyet yükümlüsü, değerinin ödenmesi ile borçtan kurtulabilir." Hükme ilişkin ayrıntılı açıklamalar için bkz. **Otte, Gerard**; J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen, Buch 5, Erbrecht §§ 2064-2196, Testament I, Sellier-De Gruyter Verlag, Berlin 2013, N. 4 vd., s. 646 vd.

¹³⁷ Üçüncü fıkranın revize edilmesi gerektiği yönünde bkz. **Marbacher, Reto**; "Das Entgangene Vermächtnis", Anwaltsrevue: Das Praxismagazin des schweizerischen Anwaltsverbandes, Oktober 2016, ss. 414-416, s. 416.

man Medeni Kanunu'nun tedarik vasiyetine ilişkin hükmüne paralel olarak, eşyanın objektif değerinin verilmesi gerektiği ileri sürülmektedir.

Kanun koyucu, Türk Medeni Kanunu'nun 517. maddesinin üçüncü fıkrasında (ZGB Art. 484/III) mirasbırakanın, genel olarak bir başkasına ait belli bir eşyayı vasiyet etmesinden dolayı vasiyeti yerine getirememesi (sübjektif imkânsızlık) nedeniyle vasiyet yükümlüsünü, vasiyet alacaklısına karşı tazminat tehlikesine maruz bırakmak istemediği düşüncesini esas almaktadır¹³⁹. Buradan hareketle, üçüncü kişinin tutumu nedeniyle vasiyetin yerine getirilemediği durumda mirasbırakanın, vasiyet yükümlüsünü objektif değer borçlanılması yükümlülüğü altında bırakmak istemediği sonucuna varılması da mümkün görünmektedir. Bu sebeple üçüncü kişinin vasiyet eşyasını devretmekten kaçındığı durumda meydana gelen sübjektif imkânsızlığın vasiyet borcunu sona erdirdiğinin kabulü gerekir¹⁴⁰. Ancak her ölüme bağlı tasarrufta olduğu gibi vasiyette de önemli olan mirasbırakanın iradesidir. Sübjektif imkânsızlık nedeniyle eşyanın kendisinin tedarik edilemediği durumda objektif değerinin verilmesine, mirasbırakanın iradesine göre karar verilmelidir. Mirasbırakanın eşyanın kendisine ait olmadığını bilip bilmediği ve buna rağmen her hal ve şartta vasiyet alacaklısına bir şey bırakmak isteyip istemediği, onu diğer vasiyet alacaklılarına kıyasla ayrıcalıklı bir konuma yerleştirme amacını güdüp gütmeyeceği, mirasbırakanın bu eşya olmaksızın bu vasiyeti düzenlemek isteyip istemediği bu kararın verilmesinde etkili olacaktır. Elbette bu da bir yorum meselesidir¹⁴¹.

¹³⁸ **Beck**, s. 79; **Burckhardt**, s. 143; **Hirtz**, s. 121; **Weimar**, BK, ZGB Art. 485, N. 35, s. 367; Alman hukukundaki düzenlemenin İsviçre Medeni Kanunu bakımından da uygun olabileceği yönünde bkz. **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 21, s. 279. Türk hukukunda, sübjektif imkânsızlık halinde eşyanın objektif değerinin verilmesi yönünde bkz. **Gürsoy**, s. 158.

¹³⁹ Bkz. **Burkart**, PraxKomm Erbrecht, ZGB Art. 484, N. 68, s. 421; **Piotet**, SPR IV/I, s. 131. Vasiyet hukukuna egemen, hiçbir mirasçının vasiyet borcu için kendi malvarlığından özveride bulunmak zorunda olmadığına ilişkin temel ilke sebebiyle vasiyet yükümlüsü eline geçeni vermekle yükümlü olduğu yönünde bkz. **Serozan/Engin**, § 4, N. 139, s. 365.

¹⁴⁰ Meselenin tamamıyla hükmün yorumuna ilişkin olduğu; hükmün vasiyet yükümlüsünün kusurlu olup olmadığına bakılmasızın borcun sona ereceği şeklinde yorumlanması durumunda vasiyet borcunun her şartta sona ereceği; hükmün vasiyete konu gayrimisli eşyanın vasiyet yükümlüsünün kusurlu olması dışındaki bir sebeple devredilememesi durumunda uygulanacağı kabul edilirse vasiyet yükümlüsünün kusurlu olması durumunda TBK 112 hükmünün kıyasen uygulanması gereği müspet zararın tazmininin borçlanılacağı; ancak miras hukukunun borçlar hukukuna oranla taşıdığı özellik gereği borcun her durumda sona erdiğinin ve bu durumda borca ilişkin hükümlerden ayrı bir durumun bulunduğu kabul edilmesi gerektiği yönünde bkz. **Ozanemre Yayla**, s. 121, dn. 86.

¹⁴¹ Bkz. **Hrubesch-Millauer**, CHK, ZGB Art. 484, N. 6, s. 66; **Tuor**, BK, ZGB Art. 484, N. 26, s. 229-230; **Tuor/Schnyder/Schmid/Jungo**, § 72, N. 24, s. 868. Çok açık olmamakla birlikte aynı yönde bkz. **Escher/Escher**, ZK, ZGB Art. 484, N. 21, s. 279. Eşyanın tedarik edilemediği durumda objektif değerinin borçlanıldığını ileri sürmesine rağmen mirasbırakanın iradesine göre karar verilmesi gerektiği yönünde bkz. **Hirtz**, s. 121. Mirasbırakanın iradesinin mutlaka vasiyet ettiği eşyanın tedarikine yönelik olması durumunda objektif değer verilmesinin mümkün olmayacağına ilişkin olarak bkz. **Gürsoy**, s. 158.

Türk Medeni Kanunu'nda konuya ilişkin açık bir hüküm bulunmadığından, Türk Medeni Kanunu'nun 5. maddesinin yaptığı yollama gereği Türk Borçlar Kanunu'nun 136. maddesinin birinci fıkrası uyarınca, üçüncü kişinin devri kabul etmemesi veya zorlaştırması durumunda vasiyet borcunun sona ereceğinin kabulü gerekir. Zira yukarıda da ifade edildiği üzere burada borçlunun sorumlu tutulacağı değil; sorumlu tutulamayacağı bir imkânsızlığın söz konusu olduğu öğretilerde de kabul görmektedir. Mirasbırakanın, üçüncü kişiye ait bir eşyayı vasiyet ederken; üçüncü kişinin devri kabul etmememe ihtimalini hesaba katması gerekmektedir. Ancak mirasbırakanın, yapmış olduğu tasarruftan, her hal ve şartta, o eşya olsun olmasın, vasiyet alacaklısına bir kazandırmada bulunmak istediği sonucuna ulaşılabiliyorsa bu durumda eşyanın objektif değeri, vasiyet alacaklısına verilmelidir. Aksi halde bu, Türk Medeni Kanunu'nun 517. maddesinin üçüncü fıkrası vasiyet yükümlüsünü borçtan kurtarmaya yönelik olarak düzenlendiğinden, mümkün görünmemektedir.

SONUÇ

Tedarik vasiyeti, vasiyet edilen eşyanın misli ya da gayrimisli eşya olmasına göre çeşit vasiyeti ya da parça vasiyeti niteliğinde yapılabilmektedir. Mirasbırakan tarafından işaret edilmiş üçüncü bir kişinin mülkiyetinde bulunan bir eşyanın vasiyet edilmesi durumunda da tedarik vasiyeti bir parça vasiyettir. Mirasbırakan, eşyanın kendisinden tedarik edileceği üçüncü kişiyi bizzat belirterek herhangi bir eşyanın değil; belirtilen kişiye ait eşyanın tedarikini vasiyet etmekte ve bu anlamda bir parça vasiyeti düzenlemiş olmaktadır. Tedarik vasiyeti bakımından üçüncü kişi, mirasçılar dışında kalan ve mirasbırakan tarafından özel olarak zikredilmek suretiyle kendisine ait eşyanın tedariki istenilen kişidir.

Tedarik vasiyetinde üçüncü bir kişiye ait eşyayı vasiyet eden mirasbırakan, bu yolla yabancı bir eşya üzerinde bir tasarrufta bulunmamakta; bu şekildeki bir vasiyetle üçüncü kişinin malvarlığına bir müdahale gerçekleşmemektedir. Vasiyet borcu, diğer vasiyet türlerinde olduğu gibi burada da tamamen vasiyet yükümlüsü ile vasiyet alacaklısı arasında doğmaktadır. Vasiyet yükümlüsü, vasiyet eşyasını tedarik ederek vasiyet alacaklısına devretmekle yükümlüdür. Üçüncü kişinin ise tedarik vasiyetinin ifası için gerekli olan hukuki işlemlere katılımı iradidir ve bu kişiyi, katılıma zorlayacak hukuki bir mekanizma bulunmamaktadır. Ancak tedarik vasiyetinin yerine getirilebilmesi için üçüncü kişinin eşyanın devrini kabul etmesi şarttır.

Üçüncü kişinin devri kabul etmesi durumunda vasiyet yükümlüsünün üç seçeneği bulunmaktadır. Bunlardan birincisi üçüncü kişiyle eşyanın devrine

ilişkin bir sözleşme imzalamak; bu şekilde eşyayı devralmak ve daha sonra vasiyet alacaklısına devretmektir. İkincisi eşyanın maliki ile üçüncü kişi lehine bir sözleşme yapmak suretiyle, devrin vasiyet alacaklısına gerçekleştirilmesini talep etmektir. Üçüncü seçenek ise yine malik ile üçüncü kişi lehine sözleşme imzalayarak; bu sözleşmede vasiyet alacaklısına eşyanın devrine ilişkin bir talep hakkı tanınmasını sağlamaktır. Üçüncü kişinin, devri kabul etmemesi ya da devir için vasiyet yükümlüsü bakımından çok ağır şartlar ileri sürmesi durumunda ise devir borcu subjektif imkânsızlık nedeniyle sona ermektedir.

İsviçre hukuk öğretisindeki genel kabul, Alman Medeni Kanunu'nun konuya ilişkin hükümlerinden hareketle, buradaki imkânsızlığın, yalnız vasiyet yükümlüsünün sorumlu olduğu birincil edim yükümlülüğü bakımından sona erdirici bir etki yarattığı yönündedir. Dolayısıyla sona eren edim yükümlülüğü, mirasbırakanın tedarikini vasiyet ettiği eşyaya ilişkindir. Buna karşılık vasiyet yükümlüsü, bu eşyanın objektif değerini borçlanmaktadır. Alman Medeni Kanunu'nda, tedarik vasiyetinde tedarikin mümkün olmaması durumu için eşyanın objektif değerinin borçlanılacağına ilişkin açık bir hüküm bulunmaktadır. Ancak, Türk-İsviçre Medeni Kanunlarında konuya ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır.

Türk Medeni Kanunu'nda konuya ilişkin açık bir hüküm bulunmadığından, Türk Medeni Kanunu'nun 5. maddesinin yaptığı yollama gereği Türk Borçlar Kanunu'nun 136. maddesinin birinci fıkrası uyarınca, üçüncü kişinin devri kabul etmemesi veya zorlaştırması durumunda vasiyet borcunun sona ereceğinin kabulü gerekir. Ancak mirasbırakanın, yapmış olduğu tasarruftan, her hal ve şartta, o eşya olsun olmasın, vasiyet alacaklısına bir kazandırmada bulunmak istediği sonucuna ulaşılabiliriyorsa bu durumda eşyanın objektif değeri vasiyet alacaklısına verilmelidir.

KAYNAKÇA

- Aeppli, Viktor;** Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch (ZK), Band V: Obligationenrecht, Teilband V 1h: Das Erlöschen der Obligationen, Erste Lieferung, Dritte, völlig neu bearbeitete Auflage (Herausgeber: Peter Gauch), Schulthess Polygraphischer Verlag, Zürich 1991.
- Albaş, Hakan;** “*Belirli Mal Bırakma Vasiyetinin Teslim Borcu (MK m. 518)*”, Prof. Dr. Aydın Zevkliler’e Armağan, İzmir 2013, ss. 131-150.
- Antalya, Gökhan O. / Sağlam, İpek;** Miras Hukuku, Legal Yayıncılık, İstanbul 2015.
- Baygın, Cem;** Türk Miras Hukukunda Alacaklıların Korunması, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2005.
- Beck, Alexander;** Grundriss Des Schweizerischen Erbrechts, Ein Studienbuch, 2. überarbeitete und ergänzte Auflage, Verlag Stämpfli & CIE AG, Bern 1976.
- Benziger, Ralph;** Das Vermächtnis im schweizerischen Zivilgesetzbuch, unter Berücksichtigung des gemeinen, reichs-deutschen und französischen Rechts, Inaugural-Dissertation, Verlagsanstalt Benziger & Co. A.-G, Einsiedeln-Waldshut-Cöln a. Rh., Strassburg i. E. 1917.
- Breitschmid, Peter;** Basler Kommentar (BSK), Zivilgesetzbuch II, Art. 457-977 ZGB, Art. 1-61 SchlT ZGB, 6. Auflage (Herausgeber: Thomas Geiser, Stephan Wolf), Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2019.
- Burckhardt, Christoph;** Die Vermächtnisforderung, Dogmatische Struktur, Erfüllung und Erfüllungszwang, Dissertation, Schulthess Polygraphischer Verlag AG, Zürich 1986.
- Burkart, Fabian;** PraxisKommentar, Erbrecht (PraxKomm Erbrecht), Nachlassplanung, Nacllassabwicklung, Willensvollstreckung, Prozessführung, 4. Auflage (Herausgeber: Daniel Abt, Thomas Weibel), Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2019.
- Bürgi, Urs;** Kurzkomentar (KUKO), Schweizerisches Zivilgesetzbuch, 2. Auflage (Herausgeber: Andrea Büchler, Dominique Jakob), Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2018.
- Çabri, Sezer;** Miras Hukuku Şerhi (TMK 495-574), Cilt-I, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018.
- Dorjee-Good, Andrea;** Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK), Erbrecht, 3. Auflage (Herausgeber: Peter Breitschmid, Alexandra Jungo), Schulthess Juristische Medien AG, Zürich-Basel-Genf 2016.
- Druey, Jean Nicolas;** Grundriss des Erbrechts, Fünfte Auflage, Stämpfli Verlag AG, Bern 2002.
- Dural, Mustafa / Öz, Turgut;** Miras Hukuku, Onuncu Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul 2016.
- Dural, Mustafa;** Borçlunun Sorumlu Olmadığı Sonraki İmkânsızlık (BK 117), İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul 1976.

- Eren, Fikret / Yücer Aktürk, İpek;** Türk Miras Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara 2019.
- Eren, Fikret;** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, 24. Baskı, Yetkin Yayınları, Ankara 2019.
- Escher, Arnold / Escher, Arnold;** Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch (Zürcher Kommentar), (ZK), III. Band: Erbrecht, Zweite Abteilung: Der Erbgang (Art. 537-640), Dritte Auflage, Schulthess & CO AG, Zürich 1960.
- Escher, Arnold / Escher, Arnold;** Kommentar zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch (Zürcher Kommentar), (ZK), III. Band: Erbrecht, Erste Abteilung: Die Erben (Art. 457-536), Dritte Auflage, Schulthess & CO AG, Zürich 1959.
- Eviz, Esra;** “Vasiyet Türleri ve Özellikleri”, İÜHFİM, C. LXXV, S. 1, 2017, ss. 393-412.
- Gauch, Peter / Schlupe, Walter R.;** Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil, Band II, 10. Auflage (Bearbeitet von Susan Emmenegger), Schulthess Juristische Medien AG, Zürich-Basel-Genf 2014.
- Göksu, Tarkan;** Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK), Erbrecht (Art. 457-640 ZGB), 3. Auflage (Herausgeber: Peter Bretschmid, Alexandra Jungo), Schulthess Juristische Medien AG, Zürich-Basel-Genf 2016.
- Grüniger, Harold;** Kurzkomentar (KUKO), Schweizerisches Zivilgesetzbuch, 2. Auflage (Herausgeber: Andrea Büchler, Dominique Jakob), Helbing Lichtenhahn-Verlag, Basel 2018.
- Gürsoy, Kemal Tahir;** Türk Medeni Kanunu Hükümlerine Göre Mal Vasiyeti, Yıldız Matbaası, Ankara 1955.
- Hatemi, Hüseyin;** Miras Hukuku, 7. Baskı, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul 2018.
- Hauptli, Matthias;** PraxisKommentar, Erbrecht, (PraxKomm Erbrecht), Nachlassplanung, Nacllassabwicklung, Willensvollstreckung, Prozessführung, 4. Auflage (Herausgeber: Daniel Abt, Thomas Weibel), Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2019.
- Hirtz, Arnold;** Das Vermächtnis im schweizerischen Zivilgesetzbuch, Dissertation, E. & A. Kreutler, Zürich 1937.
- Hrubesch-Millauer, Stephanie;** Handkommentar zum Schweizer Privatrecht (CHK), Erbrecht (Art. 457-640 ZGB), 3. Auflage (Herausgeber: Peter Bretschmid, Alexandra Jungo), Schulthess Juristische Medien AG, Zürich-Basel-Genf 2016.
- Huwiler, Bruno;** Basler Kommentar (BSK), Zivilgesetzbuch II, Art. 457-977 ZGB, Art. 1-61 SchlT ZGB, 6. Auflage, (Herausgeber: Thomas Geiser, Stephan Wolf), Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2019.
- İmre, Zahir / Erman, Hasan;** Miras Hukuku, Yasal Mirasçılık, Ölüme Bağlı Tasarruflar, Mirasın Geçmesi, Mirasın Taksimi, Gözden Geçirilmiş 13. Basım, Der Yayınları, İstanbul 2017.
- İnan, Ali Naim / Ertaş, Şeref / Albaş, Hakan;** Türk Medeni Hukuku, Miras Hukuku, Mevzuattaki Değişikliklere ve Uygulamalardaki Yeniliklere Göre Genişletilmiş ve Güncelleştirilmiş 10. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2019.

- İşgüzar, Hasan / Demir, Mehmet / Yılmaz, Süleyman;** Miras Hukuku, Yetkin Yayınları, Ankara 2019.
- Kılıçoğlu, Ahmet M.;** Miras Hukuku, Genişletilmiş 8. Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2018.
- Kocayusufpaşaoğlu, Necip;** Miras Hukuku, Hiç Değişiklik Yapılmamış 3. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul 1987.
- Koller, Alfred;** OR AT, Schweizerisches Obligationenrecht, Allgemeiner Teil, Handbuch des allgemeinen Schuldrechts, 4. Auflage, Stämpfli Verlag AG, Bern 2017.
- Köprülü, Bülent;** Miras Hukuku Dersleri, Mirasçılar-Ölüme Bağlı Tasarruflar-Mirasın İntikali (Geçmesi), Genişletilmiş ve Yenilenmiş 2. Bası, Fakülteler Matbaası, İstanbul 1985.
- Marbacher, Reto;** “*Das Entgangene Vermächtnis*”, Anwaltsrevue: Das Praxismagazin des schweizerischen Anwaltsverbandes, Oktober 2016, ss. 414-416.
- Müller, Franz / Lieb-Lindenmeyer, Saskia;** Orell Füssli Kommentar (OFK), ZGB Kommentar, Schweizerisches Zivilgesetzbuch, 3. überarbeitete Auflage (Herausgeber: Jolanta Kren Kostkiewicz, Stephan Wolf, Marc Amstutz, Roland Fankhauser), Orell Füssli Verlag AG, Zürich 2016.
- Oğuzman, M. Kemal / Öz, M. Turgut;** Borçlar Hukuku Genel Hükümler, Cilt I, 6098 sayılı Yeni Türk Borçlar Kanunu’na Göre Güncellenip Genişletilmiş 16. Bası, Vedat Kitapçılık, İstanbul 2018.
- Oğuzman, M. Kemal;** Miras Hukuku, Gözden Geçirilmiş 6. Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul 1995.
- Otte, Gerard;** J. von Staudingers Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch mit Einführungsgesetz und Nebengesetzen, Buch 5, Erbrecht §§ 2064-2196, Testament I, Sellier-De Gruyter Verlag, Berlin 2013.
- Ozanemre Yayla, Hatice Tolunay;** “*Ön Vasiyet (Mirasçı Lehine Vasiyet) Kavramı, Ön Vasiyetin Unsurları ve Özellikleri*”, Ankara Barosu Dergisi, Y. 2017, S. 2, ss. 99- 144.
- Öztan, Bilge;** Miras Hukuku (Tablolar ve Örneklerle), Sekizinci Bası, Turhan Kitabevi, Ankara 2017.
- Piotet, Paul;** Schweizerisches Privatrecht (SPR) Vierter Band: Erbrecht, Erster Halbband (IV/I), Helbing & Lichtenhahn Verlag, Basel 1978.
- Saratz, Nuot P.;** Der Schutz des Vermächtnisnehmers im Schweizerischen Zivilgesetzbuch, Dissertation, Juris Druck + Verlag Zürich, Zürich 1978.
- Serozan, Rona / Engin, Baki İlkay;** Miras Hukuku, Güncellenmiş 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara 2018.
- Stachelin, Daniel;** Basler Kommentar (BSK), Zivilgesetzbuch II Art. 457-977 ZGB, Art. 1-61 SchlT ZGB, 6. Auflage (Herausgeber: Thomas Geiser, Stephan Wolf), Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2019.

- Studhalter, Philipp;** Orell Füssli Kommentar (OFK), ZGB Kommentar, Schweizerisches Zivilgesetzbuch, 3. überarbeitete Auflage (Herausgeber: Jolanta Kren Kostkiewicz, Stephan Wolf, Marc Amstutz, Roland Fankhauser), Orell Füssli Verlag AG, Zürich 2016.
- Tuor, Peter / Piconi, Vito;** Berner Kommentar (Kommentar Zum Schweizerischen Privatrecht), (BK), Band III: Das Erbrecht, 2. Abteilung: Der Erbgang, Artikel 537-640 ZGB, (Herausgeber: Arthur Meier-Hayoz), Verlag Stämpfli & CIE, Bern 1964.
- Tuor, Peter / Schnyder, Bernhard / Schmid, Jörg / Jungo, Alexandra;** Das Schweizerische Zivilgesetzbuch, 14. Auflage, Schulthess Juristische Medien AG, Zürich-Basel-Genf 2015.
- Tuor, Peter;** Kommentar Zum Schweizerischen Zivilgesetzbuch (Berner Kommentar), (BK), Band III: Das Erbrecht, Erste Abteilung: Die Erben, Art. 457-536, Zweite, Revidierte und Erweiterte Auflage (Herausgeber: H. Becker), Verlag Stämpfli & CIE, Bern 1952.
- von Tuhr, Andreas / Escher, Arnold;** Allgemeiner Teil des Schweizerischen Obligationenrechts, Zweiter Band, Dritte Auflage, Schulthess Polygraphischer Verlag AG, Zürich 1974.
- Weimar, Peter;** Berner Kommentar (Kommentar zum schweizerischen Privatrecht), (BK), Band III: Das Erbrecht, 1. Abteilung: Die Erben, 1. Teilband: Die gesetzlichen Erben, Die Verfügungen Todes wegen, 1. Teil: Die Verfügungsfähigkeit, Die Verfügungsfreiheit, Die Verfügungsarten, Die Verfügungsformen, Art. 457-516 ZGB, (Herausgeber: Heinz Hausheer, Hans Peter Walter), Stämpfli Verlag AG, Bern 2009.
- Wiegand, Wolfgang;** Basler Kommentar (BSK), Obligationenrecht, Band I, 7. Auflage (Herausgeber: Corinne Widmer Lüchinger/David Oser), Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2019.
- Wolf, Stephan / Ballmer, Barbara / Wild, Christian;** Erbrecht, Entwicklungen 2008, njus.ch, Stämpfli Verlag AG, Bern 2009.
- Wolf, Stephan / Buff, Tobias;** *“Der in der Erbschaft nicht mehr vorhandene Vermächtnisgegenstand - insbesondere zu dessen Verkauf durch den Beistand des Erblassers”*, Der Mensch Als Mass, Festschrift für Peter Breitschmid, (Herausgeber: Ruth Arnet/Paul Eitel/Alexandra Jungo/Hans Reiner Künzle), Schulthess Juristische Medien AG, Zürich-Basel-Genf 2019, ss. 559-573.
- Wolf, Stephan / Genna, Gian Sandro;** Schweizerisches Privatrecht (SPR) Vierter Band: Erbrecht (Herausgeber: Stephan Wolf), Erster Teilband, 1. Teil (IV/I), Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2012.
- Wolf, Stephan / Hrubesch-Millauer, Stephanie;** Grundriss des schweizerischen Erbrechts, Stämpfli Verlag, Bern 2017.
- Zellweger-Gutknecht, Corinne;** Basler Kommentar (BSK), Obligationenrecht, Band I, 7. Auflage (Herausgeber: Corinne Widmer Lüchinger/David Oser), Helbing Lichtenhahn Verlag, Basel 2019.